

Bruksela, dnia 20 czerwca 2012 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 46/2012

Sprawozdanie z inicjatyw i opinii Komisji Europejskiej w maju 2012 r.

(wybrane)

1. **PODATKI** - Komisja proponuje nowe zasady opodatkowania podatkiem VAT bonów na towary lub usługi
2. **SPRAWY ZAGRANICZNE** - UE zwiększa swoje wsparcie dla reformatorskich krajów objętych polityką południowego i wschodniego sąsiedztwa
3. **TRANSPORT** - Systemy poboru opłat drogowych muszą być sprawiedliwe dla wszystkich kierowców
4. **OCHRONA ZDROWIA** - Światowy Dzień bez Papierosa 2012: Z ogólnoeuropejskiego sondażu wynika, że większość obywateli UE popiera surowsze środki zwalczania palenia tytoniu
5. **POLITYKA KONSUMENCKA** - Nowy Europejski program na rzecz konsumentów
6. **POLITYKA KONSUMENCKA** - Tablica wyników dla rynków konsumenckich pokazuje, gdzie w Europie panują najlepsze warunki dla konsumentów
7. **POLITYKA KONSUMENCKA** - Zgodnie z najnowszym sprawozdaniem dotyczącym bezpieczeństwa produktów na rynek unijny trafia mniej niebezpiecznych produktów
8. **POLITYKA KONKURENCJI** - Przeciwdziałanie praktykom monopolistycznym: sprawozdanie europejskiej sieci konkurencji
9. **OCHRONA ŚRODOWISKA** - Handel uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych: coroczne dane dotyczące przestrzegania przepisów pokazują spadek emisji w 2011 r.
10. **OCHRONA ŚRODOWISKA** - 34,8 mln euro na rzecz wprowadzenia na rynek rozwiązań z zakresu ochrony środowiska
11. **OCHRONA ŚRODOWISKA** - Czysta woda w większości europejskich kurortów wakacyjnych
12. **ROLNICTWO** - Komitet Regionów proponuje sprawiedliwszą i ambitniejszą WPR
13. **WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI** - Komisja Europejska wzywa państwa członkowskie do wdrożenia krajowych strategii integracji Romów

14. **ŻYWNOŚĆ** - Komisja przyjęła przełomowy wykaz dopuszczonych oświadczeń zdrowotnych
15. **RYBOŁÓWSTWO** - Nowe porozumienie partnerów społecznych otwiera drogę do poprawy warunków pracy w sektorze rybołówstwa
16. **PRAWA OBYWATELSKIE** - Komisja Europejska uruchamia najszerze jak dotąd konsultacje społeczne i prosi obywateli o określenie przyszłego programu
17. **POLITYKA SPOŁECZNA** - Komisja rozpoczyna realizację projektu pilotażowego „Twoja pierwsza praca z EURES-em”, aby pomóc młodym ludziom w znalezieniu zatrudnienia
18. **SPRAWY WEWNĘTRZNE** - Komisja po raz pierwszy ocenia funkcjonowanie strefy Schengen
19. **SPRAWY WEWNĘTRZNE** - Wniosek dotyczący EURODAC: ukończenie wspólnego europejskiego systemu azylowego
20. **SPRAWY GOSPODARCZE** - Wiosenna prognoza na lata 2012-13: w kierunku powolnego ożywienia gospodarczego
21. **HANDEL** - UE kwestionuje ograniczenia w przywozie do Argentyny
22. **AGENDA CYFROWA** - Komisja przedkłada pierwsze sprawozdanie na temat stosowania dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych
23. **AGENDA CYFROWA** - Nowa strategia na rzecz bezpieczniejszego internetu i lepszych treści internetowych dla dzieci i nastolatków
24. **AGENDA CYFROWA** - Nowe limity cen za transmisję danych w roamingu przyniosą gospodarstwom domowym oszczędności rzędu 200 euro rocznie, a przedsiębiorcom nawet ponad 1000 euro rocznie
25. **SPORT** - EURO 2012: oświadczenie Androulli Vassiliou, europejskiej komisarz ds. sportu

1. PODATKI - Komisja proponuje nowe zasady opodatkowania podatkiem VAT bonów na towary lub usługi

W dniu 10 maja 2012 r. Komisja Europejska zaproponowała aktualizację unijnych przepisów w zakresie podatku VAT w celu zapewnienia jednolitego sposobu opodatkowania we wszystkich państwach członkowskich wszystkich rodzajów bonów na towary i usługi. Bony na towary lub usługi stanowią na terytorium Unii Europejskiej rynek o wartości ponad 52 mld euro rocznie. Prawie 70 proc. rynku bonów to usługi telekomunikacyjne typu *pre-paid*, a w dalszej kolejności bony upominkowe i bony zniżkowe. Różnice w krajowych przepisach dotyczących podatku VAT w odniesieniu do bonów na towary lub usługi prowadzą jednak do poważnej niewydolności rynku.

Zamiast czerpać rzeczywiste korzyści z rynku wewnętrznego przedsiębiorstwa napotykać problemy związane z podwójnym opodatkowaniem, jak również trudności w rozszerzaniu działalności ponad granicami. Nowe zasady opodatkowania mają na celu poprawę obecnej sytuacji.

Algirdas Šemeta, komisarz ds. podatków, unii celnej, audytu oraz zwalczania nadużyć finansowych, stwierdził: „Bony na towary lub usługi, kupowane i sprzedawane w milionach każdego tygodnia, to dynamicznie rozwijający się rynek w Europie. Nie ma żadnego usprawiedliwienia, by ten stale rosnący obszar rynku doznawał spowolnienia w wyniku niepewności i komplikacji związanych z przepisami podatkowymi. Dzięki zaproponowanym dzisiaj nowym zasadom dotyczącym podatku VAT jesteśmy w stanie stworzyć prawdziwie jednolity rynek dla bonów na towary lub usługi, z korzyścią dla przedsiębiorców, obywateli oraz organów podatkowych”.

W ramach proponowanych nowych zasad zostaną jasno zdefiniowane poszczególne kategorie bonów, zostaną również wskazane sposoby ich opodatkowania. Umożliwi to jednolite w całej Europie opodatkowanie transakcji dokonywanych przy wykorzystaniu bonów. Wniosek zawiera przepisy definiujące do celów podatku VAT bony na towary i usługi, jak również określające moment ich opodatkowania (tj. w chwili sprzedaży lub w chwili realizacji). Wniosek zawiera również zasady opodatkowania bonów występujących w łańcuchach dystrybucji oraz w odniesieniu do ogólnych środków płatniczych. Nowe przepisy wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2015 r.

- **Kontekst**

W chwili obecnej nie ma żadnych unijnych przepisów z zakresu podatku VAT regulujących sposób opodatkowania transakcji dokonywanych przy udziale bonów na towary lub usługi. W braku wspólnych przepisów państwa członkowskie opracowały swoje własne zasady postępowania. Zasady te są nieskoordynowane i często powodują problemy, przed którymi stoją przedsiębiorcy i organy skarbowe. W przypadku, gdy bon na towar lub usługę został wydany w jednym państwie członkowskim, zaś zrealizowany w drugim, nie zawsze jest oczywiste, w jakim momencie winna zostać opodatkowana transakcja powiązana z bonem. Dotyczy to na przykład międzynarodowych sieci hoteli promujących swoje usługi przy wykorzystaniu bonów ważnych w różnych państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Celem przedłożonego wniosku jest wyjaśnienie i zharmonizowanie unijnych przepisów dotyczących opodatkowania podatkiem VAT bonów na towary lub usługi. Przyniesie to korzyści przedsiębiorcom poprzez wyeliminowanie sytuacji grożących podwójnym

opodatkowaniem oraz niepewności w zakresie wypełniania obowiązków podatkowych. Pomoże to również usunąć luki, które sprzyjają unikaniu opodatkowania przez niektóre przedsiębiorstwa wykorzystujące rozbieżności występujące pomiędzy państwami członkowskimi. Nowe zasady są ponadto zgodne z szerszą strategią Europejskiej agendy cyfrowej, zwłaszcza z przyświecającym jej celem utworzenia jednolitego rynku cyfrowego.

Po pierwsze, w celu zapobieżenia rozbieżnościom skutkującym podwójnym opodatkowaniem lub brakiem opodatkowania Komisja proponuje ujednoczenie do celów podatku VAT definicji bonów na towary lub usługi oraz momentu opodatkowania transakcji dokonywanych przy wykorzystaniu takich bonów. Moment opodatkowania będzie uzależniony od charakteru bonu, wskazującego tym samym, czy podatek winien zostać nałożony w chwili sprzedaży bonu, czy też w chwili jego realizacji, kiedy służy on jako zapłata za towary lub usługi.

Po drugie, nowe zasady wyznaczą jasną granicę pomiędzy bonami na towary lub usługi a innymi środkami płatniczymi. Rosnąca liczba przenośnych urządzeń telekomunikacyjnych czyni koniecznym rozróżnienie pomiędzy przedpłaconymi środkami na usługi telekomunikacyjne (będącymi bonami) oraz usługami płatniczymi z wykorzystaniem urządzeń przenośnych (podlegającymi innym zasadom opodatkowania). Zmiany w technologiach płatniczych, zwłaszcza rosnące wykorzystanie usług płatniczych z wykorzystaniem urządzeń przenośnych, wymagają usunięcia wszelkich niejasności.

Po trzecie, zmiany dyrektywy wprowadzają wspólne zasady dla dystrybucji bonów w łańcuchu pośredników, szczególnie jeżeli sytuacja taka obejmuje dwa lub więcej państw członkowskich. Przykładowo, karta telefoniczna może w łańcuchu dystrybucji – zanim dotrze do konsumenta – wielokrotnie przechodzić z rąk do rąk, w związku z czym poszczególni zainteresowani przedsiębiorcy potrzebują pewności co do nakładanych na nich obowiązków podatkowych.

Wniosek zawiera ponadto szereg technicznych regulacji dotyczących prawa do odliczenia, procedur realizacji i zwrotu, podmiotu odpowiedzialnego za zapłatę podatku, a także pozostałych obowiązków spoczywających na przedsiębiorcach.

Niniejszemu wnioskowi towarzyszy stosowna ocena skutków. Stwierdza się w niej, że jedynym skutecznym sposobem zapobieżenia zidentyfikowanym niedoskonałościom systemu jest wprowadzenie do dyrektywy VAT nowych przepisów w odniesieniu do

bonów na towary lub usługi. Unijną dyrektywę VAT, jak również ocenę skutków można znaleźć na następującej stronie internetowej:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/vat/key_documents/table_derogations/index_en.htm

2. SPRAWY ZAGRANICZNE - UE zwiększa swoje wsparcie dla reformatorskich krajów objętych polityką południowego i wschodniego sąsiedztwa

W maju 2011 r., w trakcie radykalnych przemian w państwach objętych polityką południowego sąsiedztwa, UE zakończyła dogłębną analizę europejskiej polityki sąsiedztwa (EPS). Zgodnie z założeniem „więcej reform - więcej funduszy”, zaangażowane kraje reformatorskie objęte polityką południowego i wschodniego sąsiedztwa miałyby otrzymać większe wsparcie unijne.

W pakiecie dotyczącym europejskiej polityki sąsiedztwa (EPS) przedstawionym przez **Catherine Ashton**, wysoką przedstawiciel UE do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa/wiceprzewodniczącą Komisji, oraz **Štefana Füle**, unijnego komisarza ds. rozszerzenia i europejskiej polityki sąsiedztwa, oceniono pierwszy rok realizacji nowej strategii. Przedstawiono w nim również plan działań służący zwiększeniu tempa realizacji Partnerstwa Wschodniego.

W ciągu ostatnich dwunastu miesięcy UE podjęła zdecydowane działania w odpowiedzi na szybko zmieniającą się sytuację w państwach sąsiadujących. We wspólnym komunikacie oceniono efekty nowej polityki:

- UE zmieniła przeznaczenie programów pomocy: w latach 2011-2013, za pośrednictwem nowych innowacyjnych programów, udostępniono środki w wysokości 1 mld euro; są to odpowiednio program SPRING w przypadku południowego sąsiedztwa i EaPIC w przypadku sąsiedztwa wschodniego. Zwiększono również o 1,15 mld euro kwotę pożyczek udzielanych przez Europejski Bank Inwestycyjny oraz rozszerzono działania Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju na południowych sąsiadów UE.
- Stosując podejście „więcej reform – więcej funduszy”, UE wspiera partnerów przeprowadzających reformy polityczne. W 2011 r. UE podwoiła wysokość pomocy finansowej przeznaczonej dla Tunezji z 80 mln do 160 mln euro. UE ograniczyła również niezwłocznie stosunki z państwami, w których rażąco naruszane są prawa człowieka, oraz nałożyła szeroko zakrojone sankcje wobec

- wspomnianych reżimów, a środki pomocowe ukierunkowała na wsparcie społeczeństwa obywatelskiego i zagrożonej ludności.
- Wznowieniu oficjalnych rozmów „5+2” w sprawie rozstrzygnięcia konfliktu naddniestrzańskiego w Republice Mołdawii towarzyszyło zacieśnienie współpracy z rządem, wdrożenie na dużą skalę środków służących budowaniu zaufania oraz stopniowy przegląd unijnych sankcji wobec Naddniestrza.
 - Instrument na rzecz społeczeństwa obywatelskiego we wszystkich krajach objętych EPS, na który w 2011 r. przeznaczono 26 mln euro, działa od września 2011 r.; na jego realizację w latach 2012 r. i 2013 r. przewidziano podobne kwoty.

Po zakończeniu oceny nowej strategii wysoka przedstawiciel **Catherine Ashton** oświadczyła: „W zeszłym roku wznowiliśmy politykę sąsiedztwa, aby być częścią historycznych zmian zachodzących wokół nas. Obecnie widać już pierwsze efekty przekształcenia, które miało na celu zwiększenie pomocy udzielanej partnerom podejmującym szeroko zakrojone reformy polityczne i gospodarcze. Postępy poczynione przez niektóre kraje są imponujące. W pozostałych krajach będziemy zachęcać przywódców politycznych do wprowadzenia dalszych reform. Wielokrotnie wspominałam o tym, że będziemy oceniani na podstawie naszej współpracy z najbliższymi sąsiadami; jestem przekonana, że zmierzamy we właściwym kierunku. Będziemy nadal wspierać naszych partnerów w wysiłkach zmierzających do umocnienia fundamentalnych wartości i rozszerzenia reform gospodarczych, niezbędnych do stworzenia systemu, który nazywam „trwałą demokracją”.

Štefan Füle dodał: „Uważam, że nie powinniśmy skupiać się tylko na świętowaniu naszego sukcesu i że konieczna jest stała kontrola skuteczności wprowadzanych rozwiązań, jednak trzeba zauważyć, że nowa polityka ma solidne podstawy i zawiera wiele inicjatyw, które – o czym jestem głęboko przekonany – zaczynają już przynosić efekty”.

Poczyniono znaczące postępy w procesie stowarzyszenia politycznego z krajami partnerskimi. Rozpoczęto negocjacje w sprawie układu o stowarzyszeniu z Republiką Mołdowy, Gruzją, Armenią i Azerbejdżanem. Odnotowano również znaczne postępy w integracji gospodarczej (tzw. pogłębione i kompleksowe strefy wolnego handlu (DCFTA) jako integralne części układów o stowarzyszeniu); rozpoczęto negocjacje z Mołdawią oraz Gruzją, a wkrótce podjęte zostaną negocjacje z Armenią. Podobne negocjacje z Jordanią, Marokiem i Tunezją rozpoczną się prawdopodobnie przed końcem roku.

Chociaż negocjacje w sprawie układu o stowarzyszeniu z Ukrainą (w tym DCFTA) zostały zakończone, a układ parafowano w marcu, utrzymujące się obawy związane z sytuacją polityczną na Ukrainie podają w wątpliwość szybkie podpisanie i ratyfikację tego układu, chyba że wspomniana sytuacja ulegnie zmianie.

Znaczne postępy poczyniono również w dziedzinie mobilności. Podjęto kroki w kierunku liberalizacji obowiązków wizowych z partnerami na wschodzie, a mianowicie Republiką Mołdowy, Ukrainą i Gruzją. Porozumienie w sprawie partnerstwa na rzecz mobilności podpisano ostatnio z Armenią, a negocjacje w sprawie partnerstwa na rzecz mobilności z Azerbejdżanem mogłyby zostać wkrótce rozpoczęte. Specjalną ofertę w tym zakresie złożono Białorusi. Dialog dotyczący migracji, mobilności i bezpieczeństwa wszczęto również z południowymi sąsiadami UE – Marokiem i Tunezją, otwierając możliwość zawarcia partnerstw na rzecz mobilności w przyszłości. W komunikacie proponuje się również rozpoczęcie dialogu z Jordanią.

Zgodnie z wnioskiem złożonym przez Radę Europejską w marcu 2012 r., w dokumencie roboczym służb Komisji dotyczącym „Partnerstwa na rzecz demokracji oraz wspólnego dobrobytu” przedstawiono plan działania, w tym cele, instrumenty i działania służące realizacji różnych dziedzin polityki UE w odniesieniu do krajów partnerskich z południowej części basenu Morza Śródziemnego.

Zgodnie z postanowieniami szczytu w sprawie Partnerstwa Wschodniego w Warszawie w 2011 r., w oddzielnym wspólnym komunikacie zaproponowano plan działania na szczyt Partnerstwa Wschodniego zaplanowany na jesień 2013 r. W komunikacie przedstawiono po raz pierwszy pełny zakres działań dwustronnych i wielostronnych w ramach Partnerstwa Wschodniego. W planie działania potwierdzono wspólne zobowiązanie UE i wschodnioeuropejskich krajów partnerskich na rzecz demokratycznych reform i transformacji gospodarczej oraz wyznaczono ambitny program prac w związku z przyszłorocznym szczytem w Wilnie. Plan ten nada odpowiedni impet realizacji celów Partnerstwa Wschodniego: przyspieszenia procesu stowarzyszenia politycznego oraz pogłębienia integracji gospodarczej krajów partnerskich z UE, zwiększenia mobilności obywateli w bezpiecznym i dobrze zarządzanym otoczeniu oraz wspierania współpracy w ramach różnych sektorów.

„Partnerstwo Wschodnie podejmuje kwestię niedokończonej transformacji”, powiedziała wysoka przedstawicielka Catherine Ashton. „Jestem przekonana, że plan działania pomoże państwom partnerskim przyspieszyć przemiany demokratyczne oraz przejście do gospodarki rynkowej, dostarczając im odpowiednich narzędzi monitorowania w celu wsparcia procesu reform. Im większe będą postępy krajów

partnerskich w działaniach reformatorskich, tym większa będzie wola UE, by udzielić im odpowiedniej pomocy. Niezwykle istotne jest również, by partnerzy UE ponownie podjęli działania zmierzające do rozwiązania konfliktów, które już zbyt długo ograniczają rozwój tego regionu. EU chce zwiększyć wsparcie udzielane tym, którzy są gotowi podjąć odważne decyzje i rozpocząć nowy rozdział.”

Komisarz Štefan Füle dodał: „Z zadowoleniem przyjmuję fakt, że wspomniane narzędzie polityki zostało stworzone we współpracy z państwami członkowskimi UE, naszymi wschodnimi partnerami oraz społeczeństwem obywatelskim. W planie działania przedstawiamy w przejrzysty sposób wszystkim naszym partnerom szereg celów Partnerstwa Wschodniego, działania, których od nich oczekujemy, wsparcie UE przeznaczone na osiągnięcie wspomnianych celów oraz wskazujemy, jakie cele mogą zostać zrealizowane do następnego szczytu Partnerstwa Wschodniego, zaplanowanego na jesień 2013 r.”.

Dostępne dokumenty to:

- Wspólny komunikat: „Nowa europejska polityka sąsiedztwa”.
- Wspólny komunikat: „Plan działania na szczyt Partnerstwa Wschodniego na jesieni 2013 r.”.
- Dwa wspólne dokumenty robocze służb Komisji, zawierające szczegółowe informacje dotyczące planu działania w sprawie działań dwustronnych i wielostronnych w zakresie Partnerstwa Wschodniego.
- Dwanaście wspólnych dokumentów roboczych służb Komisji oceniających postępy poczynione przez poszczególne kraje partnerskie EPS (sprawozdania krajowe).
- Sprawozdanie w sprawie „Partnerstwa na rzecz demokracji oraz wspólnego dobrobytu”, dotyczące południowej części basenu Morza Śródziemnego oraz odnośny plan działań.
- Sprawozdanie w sprawie „Partnerstwa Wschodniego”.
- Załącznik statystyczny.
- Zestaw szesnastu notatek opisujących aktualną sytuację w państwach sąsiadujących.

3. TRANSPORT - Systemy poboru opłat drogowych muszą być sprawiedliwe dla wszystkich kierowców

W dniu 14 maja 2012 r. Komisja Europejska ogłosiła wytyczne, w których zwraca uwagę, że zgodnie z prawem UE systemy opłat drogowych nie powinny

dyskryminować zagranicznych kierowców. Celem wytycznych jest pomoc państwom członkowskim, które rozważają wprowadzenie nowych systemów pobierania opłat drogowych za samochody prywatne.

Wiceprzewodniczący **Siim Kallas** stwierdził: „Niedyskryminacja jest podstawowym prawem w prawodawstwie UE. Przejazd przez Słowenię lub Belgię musi być tak prosty dla kierowcy francuskiego czy brytyjskiego jak dla kierowcy będącego rezydentem tych państw. Systemy poboru opłat drogowych muszą być przejrzyste i sprawiedliwe dla wszystkich.”

- **Obecna sytuacja**

Siedem państw członkowskich: Austria, Bułgaria, Republika Czeska, Węgry, Rumunia, Słowacja i Słowenia stosuje wobec samochodów prywatnych system winiet, których cena zależy od czasu ich ważności. Belgia pracuje obecnie nad wprowadzeniem takiego systemu u siebie. Rozmowy na temat wprowadzenia systemów poboru opłat drogowych, w tym dla samochodów prywatnych, toczą się również w Niderlandach i Danii.

Unijna dyrektywa w sprawie eurowiniety zawiera przejrzysty wykaz kosztów, którymi mogą być obciążone pojazdy ciężarowe, takich jak koszty infrastruktury i skutków zewnętrznych, jak np. zanieczyszczenie powietrza i hałas. W odniesieniu do samochodów prywatnych przepisy takie nie istnieją. Jednakże obowiązują podstawowe postanowienia Traktatu zakazujące wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową.

Na przestrzeni lat systemy poboru opłat drogowych dla samochodów prywatnych były źródłem licznych skarg kierowanych do Komisji; niektóre z tych systemów były niezgodne z przepisami UE. W 1996 r. Austria musiała zmienić swój planowany system winiet, po tym jak Komisja Europejska stwierdziła, że oferowanie wyłącznie rocznych abonamentów na przejazd byłoby niesprawiedliwe dla zagranicznych kierowców. W 2008 r. Komisja rozpoczęła postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko Słowenii, ponieważ oferowała ona wyłącznie winiety półroczne. Władze tego kraju wprowadziły tygodniowe abonamenty na przejazd.

- **Wytyczne Komisji**

Komisja pragnie udzielić wskazówek państwom członkowskim, co do niedyskryminacyjnego charakteru systemu poboru opłat.

1. Komisja jasno wyraża poparcie dla **systemu poboru opłat obliczanych według pokonanej odległości**, jako że, jeśli chodzi o wysyłanie sygnałów cenowych, jest on z natury bardziej sprawiedliwy i bardziej skuteczny niż system naklejanych winiet o ważności ograniczonej w czasie. Jeżeli systemy winiet nie zostaną przygotowane w sposób rozważny, jest większe prawdopodobieństwo, że będą powodować nieuzasadnione problemy dla zagranicznych kierowców, którzy chcą po prostu przejechać przez dany kraj.

2. W przypadku stosowania systemu winiet obliczanych według ich terminu ważności, konieczne jest spełnienie pewnych warunków.

Są to:

a) **krótkoterminowa winieta o minimalnym czasie ważności**. Rezydentom i nierezydentom należy udostępnić co najmniej winiety tygodniowe, miesięczne oraz roczne. Jest oczywiste, że winiety o najkrótszym czasie ważności będą prawdopodobnie w większości przypadków wykorzystywane przez nierezydentów.

b) **dopuszczalny stosunek średniej ceny dziennej**: Stosunek średniej ceny dziennej przedstawia średnią cenę, wyrażoną w odpowiedniku ceny za dzień, którą płaci kierowca niebędący rezydentem danego kraju (posiadający winieta o jak najkrótszym czasie ważności, np. winieta tygodniową) w porównaniu z rezydentem posiadającym winieta o jak najdłuższym czasie ważności (np. winieta roczną, por. tabela 1 poniżej).

W obecnie stosowanych systemach średnia cena dzienna, płacona przez nierezydenta danego państwa, może być od 2,5 do 8,2 raza wyższa niż cena płacona przez rezydenta. Wartość tę można by uznać za górną dopuszczalną granicę. Dla porównania, maksymalny stosunek dopuszczony przez dyrektywę UE w sprawie eurowiniety dla pojazdów ciężarowych wynosi 7,3.

Tabela 1. Średnia dzienna cena

Średnia dzienna cena w 2012 r. (w EUR)	Węgry	Austria	Rumunia	Słowacja	Bulgaria	Republika Czeska	Słowenia
Winieta o najkrótszym terminie ważności	1,03 EUR	0,80 EUR	0,43 EUR	1,00 EUR	0,71 EUR	1,24 EUR	2,14 EUR
Winieta o najdłuższym terminie ważności	0,41 EUR	0,21 EUR	0,08 EUR	0,14 EUR	0,09 EUR	0,16 EUR	0,26 EUR
Stosunek winiety o	2,5	3,8	5,6	7,3	7,7	7,6	8,2

najkrótszym terminie ważności do winiety o najdłuższym terminie ważności							
--	--	--	--	--	--	--	--

Mogą istnieć obiektywne powody istnienia wyższych opłat za winiety o krótkim terminie ważności, takie jak wyższe koszty administracyjne. Jednakże koszty te muszą być uzasadnione i proporcjonalne.

c) **jasne informacje** na temat opłat dla użytkowników dróg powinny być łatwo dostępne dla nierezydentów. Nierezydenci powinni mieć do wyboru **różne sposoby wnoszenia opłat**, w tym w łatwo dostępnych stanowiskach poboru opłat na granicy, jak również przez telefon i przez internet. **Wymogi te powinny być spełniane** nie tylko w obszarach przygranicznych.

- **Kontekst – opłaty drogowe**

Każde państwo członkowskie powinno zdecydować, czy chce wprowadzić opłaty drogowe, dla których pojazdów (jeżeli w ogóle), i w jaki sposób będzie je pobierać. Do chwili obecnej niektóre państwa członkowskie zdecydowały się na stosowanie systemu poboru opłat opartego na pokonywanej odległości, inne zaś na system naklejanych winiet oparty na ich ważności w czasie. Inne w ogóle nie pobierają opłat.

W załączniku znajduje się tabela zawierająca aktualne stawki naliczane kierowcom w siedmiu państwach członkowskich UE stosujących system winiet.

http://ec.europa.eu/transport/road/road_charging/charging_private_vehicles_en.htm

4. OCHRONA ZDROWIA - Światowy Dzień bez Papierosa 2012: Z ogólnoeuropejskiego sondażu wynika, że większość obywateli UE popiera surowsze środki zwalczania palenia tytoniu

W dniu 30 maja 2012 r., w przededniu Światowego Dnia Bez Papierosa, Komisja Europejska opublikowała wyniki ogólnoeuropejskiego sondażu na temat nastawienia do palenia tytoniu. Średnio 60% obywateli popiera środki mające na celu zmniejszenie widoczności i atrakcyjności wyrobów tytoniowych, takie jak umieszczanie ich poza zasięgiem wzroku w sklepach lub ograniczenie stosowania atrakcyjnych smaków i kolorów. Jednakże inne dane są niepokojące: 28% obywateli UE w wieku 15 lat i starszych pali, a 70% osób palących i byłych palaczy rozpoczęło palenie przed 18 rokiem życia.

Komisarz ds. zdrowia i polityki konsumenckiej **John Dalli** powiedział: „Jestem głęboko zaniepokojony faktem, że większość Europejczyków rozpoczyna palenie we wczesnej młodości, przed 18 rokiem życia. Właśnie dlatego będę dążył do tego, aby Europa wypełniała swoje międzynarodowe zobowiązania dotyczące regulacji wyrobów tytoniowych, obejmujące zmniejszenie atrakcyjności papierosów w oczach młodzieży. To właśnie w tym celu Komisja Europejska pracuje nad wnioskiem w sprawie zmiany dyrektywy o wyrobach tytoniowych”.

Komentując pewne pozytywne wyniki sondażu komisarz **John Dalli** dodał „Szerokie poparcie obywateli dla surowszych środków zwalczania palenia tytoniu napawa mnie optymizmem. Optymistyczny jest również znaczny spadek liczby osób narażonych na działanie dymu tytoniowego, co świadczy o tym, że surowe przepisy w zakresie palenia w miejscach publicznych oraz kampanie promujące zalety niepalenia tytoniu, takie jak unijna kampania „Ekspalacze. Nic ich nie zatrzyma” przynoszą rezultaty.”

Wśród wyników sondażu ogólnoeuropejskiego na temat nastawienia Europejczyków wobec palenia tytoniu znajdują się następujące informacje:

- **codziennie wypala się 14,2 papierosa**, co stanowi nieznaczny spadek w porównaniu do wyników poprzedniego sondażu z 2009 r. - 14,4 papierosa dziennie,
- **Półowa ludności UE nigdy nie paliła**: dane te nie zmieniły się w ciągu ostatnich trzech lat,
- **61% obecnych palaczy próbowało już rzucić palenie**, a co piąty podjął taką próbę w roku poprzedzającym sondaż,
- pomimo iż odnotowano 17% spadek liczby osób narażonych na działanie dymu tytoniowego w restauracjach i barach, **14% obywateli UE zgłosiło, że było nadal narażonych na działanie dymu w restauracjach**, a 28% - w kawiarniach i barach, w ciągu ostatnich 6 miesięcy,
- **73% obywateli UE opowiada się za wprowadzeniem zabezpieczeń** w celu ograniczenia nielegalnego handlu papierosami, nawet jeśli podnosi to ich cenę,
- **33% osób palących i byłych palaczy w UE twierdzi, że ostrzeżenia zdrowotne na opakowaniach wyrobów tytoniowych mają lub miały wpływ** na ich postawę i zachowanie w stosunku do palenia.

- **Kontekst**

Tytoń jest najczęstszą przyczyną możliwych do uniknięcia zgonów w UE. Z jego powodu co roku w UE **przedwcześnie umiera 700 000 osób**.

Aby ograniczyć palenie tytoniu w Unii Europejskiej, Komisja kontynuuje kompleksową politykę walki z tytoniem.

Szeroki wachlarz mechanizmów, działań i inicjatyw, w tym przepisy dotyczące walki z tytoniem, działania wspierające zapobieganie paleniu i zrywanie z nałogiem służą dalszej realizacji i wzmocnieniu polityki walki z tytoniem.

Przeгляд **dyrektywy z 2001 r. o wyrobach tytoniowych** jest w toku i Komisja planuje przedłożenie swojego wniosku w drugiej połowie 2012 r. UE i wszystkie państwa członkowskie ratyfikowały **Ramową Konwencję Antytytoniową Światowej Organizacji Zdrowia (FCTC)**, która weszła w życie w lutym 2005 r.

Zalecenie Rady w sprawie środowisk wolnych od dymu tytoniowego przyjęte w 2009 r. wzywa państwa członkowskie do przyjęcia i wdrożenia przepisów chroniących obywateli przed narażeniem na dym tytoniowy w zamkniętych miejscach publicznych, miejscach pracy i transporcie publicznym. W zaleceniu tym znalazł się też apel o zaostrzenie przepisów zakazujących palenia wraz ze środkami wspierającymi ochronę dzieci, zachęcanie do rzucania palenia i umieszczenie ostrzeżeń graficznych na opakowaniach papierosów.

W ramach podnoszenia świadomości na ten temat Komisja rozpoczęła w **2011 r. kampanię „Ekspalacze. Nic ich nie zatrzyma”**. Kampania wkracza teraz w nową fazę w oparciu o sukces w pierwszym roku jej istnienia. Nowy program wpisuje się w pierwotną strategię kampanii „Ekspalacze. Nic ich nie zatrzyma” zakładającą, że powinna ona wywołać zmiany poprzez położenie większego nacisku na korzyści płynące z rzucenia palenia, zamiast podkreślania negatywnych skutków palenia dla zdrowia, motywując w ten sposób mężczyzn i kobiety w całej Europie do rzucenia palenia.

- **Dodatkowe informacje:**

Eurobarometr:

http://ec.europa.eu/health/eurobarometers/index_en.htm

Strona internetowa poświęcona polityce antynikotynowej:

http://ec.europa.eu/health/tobacco/policy/index_pl.htm

Kampania „Ekspalacze. Nic ich nie zatrzyma.”:

<http://www.exsmokers.eu/pl-pl/index>

5. POLITYKA KONSUMENCKA - Nowy Europejski program na rzecz konsumentów

Wysokość wydatków konsumenckich, sięgających 56 proc. PKB w UE, odzwierciedla fakt, że konsumenci stanowią potężną siłę napędową gospodarki europejskiej. Tylko konsumenci pewni swoich praw i swojej pozycji są w stanie w pełni wykorzystać potencjał jednolitego rynku oraz zwiększyć innowacyjność i wzrost gospodarczy. Stąd właśnie celem przyjętej dnia 22 maja 2012 r. przez Komisję Europejską strategicznej wizji polityki konsumenckiej UE na nadchodzące lata jest maksymalne zwiększenie zarówno uczestnictwa konsumentów w rynku, jak i ich zaufania do niego. Wizja ta opiera się na czterech głównych celach **Europejskiego programu na rzecz konsumentów** i zmierza do zwiększenia zaufania poprzez wzmocnienie bezpieczeństwa konsumentów, poszerzanie wiedzy, sprawniejsze egzekwowanie przepisów i zagwarantowanie możliwości dochodzenia roszczeń oraz poprzez dostosowanie praw konsumentów i polityki do zmian w społeczeństwie i w gospodarce. Zawiera ona również prezentację szeregu kluczowych działań, które mają być zrealizowane do 2014 r.

„Dla wzrostu gospodarczego w Unii Europejskiej konieczne są zarówno konkurencyjna podaż, jak i silny popyt. Dlatego też konsumenci zajmować muszą równie ważną pozycję w poszczególnych obszarach polityki UE, co przedsiębiorstwa. Potrzeba nam pewnych swoich praw i swojej pozycji konsumentów, którzy stanowiliby siłę napędową dla gospodarki europejskiej”, powiedziała **Viviane Reding**, wiceprzewodnicząca Komisji oraz komisarz UE ds. sprawiedliwości. „Chcemy stymulować internetową sprzedaż transgraniczną – dlatego właśnie UE i jej państwa członkowskie muszą dostosować prawa konsumentów do wymogów epoki cyfrowej. Dzięki dyrektywie o prawach konsumenckich oraz wnioskowi w sprawie modernizacji przepisów dotyczących ochrony danych podjęliśmy już pierwsze kroki w celu zwiększenia zaufania konsumentów w środowisku internetowym. W ramach następnego kroku Komisja planuje modernizację pochodzących z 1990 r. unijnych przepisów dotyczących imprez turystycznych. Ma to na celu uwzględnienie faktu, że obecnie coraz więcej osób dokonuje rezerwacji związanych z wyjazdami urlopowymi w internecie. Nowe przepisy nie wystarczą jednak, by jednolity rynek cyfrowy działał na korzyść konsumentów. Państwa członkowskie muszą zintensyfikować sprawne i niebiurokratyczne wdrażanie przepisów UE po to, by prawa konsumentów stały się namacalną rzeczywistością dla 500 milionów konsumentów.”

„W obecnej sytuacji gospodarczej solidna polityka konsumencka jest koniecznością. Wzmocnienie pozycji 500 mln europejskich konsumentów przyczyni się w znaczącym stopniu do wzrostu unijnej gospodarki”, powiedział komisarz ds. zdrowia i polityki konsumenckiej, **John Dalli**. „Celem przyjętej dzisiaj strategii jest wzmocnienie pozycji konsumentów i budowanie ich zaufania. Celowi temu służy udostępnienie konsumentom narzędzi, dzięki którym mogą oni być aktywnymi uczestnikami rynku i przystosowywać go do swoich potrzeb. Narzędzia te umożliwią im korzystanie z prawa wyboru oraz zagwarantują im odpowiednie egzekwowanie przysługujących im praw. Przykładem kroków, które podejmiemy dla osiągnięcia tego celu, będzie zmiana ram prawnych UE w taki sposób, by zapewnić bezpieczeństwo wszystkich produktów i żywności w obrębie jednolitego rynku. Innym przykładem będzie lepsze egzekwowanie unijnych przepisów w zakresie praw konsumentów w ścisłej współpracy z organami krajowymi lub intensyfikacja pomocy udzielanej przez Europejskie Centra Konsumenckie konsumentom dokonującym zakupów transgranicznych, czy też zadbanie o to, by interesy konsumentów były bardziej systematycznie uwzględniane w dziedzinach polityki UE mających kluczowe znaczenie ekonomiczne dla gospodarstw domowych.”

Europejscy konsumenci korzystają z **najbardziej rozbudowanych praw konsumentów i najsilniejszej ochrony konsumenta** na całym świecie. Dzięki nim chronieni są oni przed niebezpiecznymi produktami, reklamami wprowadzającymi w błąd, nieprzewidywalnymi kosztami roamingu czy nieuczciwymi praktykami w środowisku internetowym. Przepisy te chronią też konsumentów w razie problemów. Dzięki wnioskowi dotyczącym alternatywnych metod rozstrzygania sporów konsumenckich oraz w sprawie internetowego systemu rozstrzygania sporów konsumenckich, które objęte są obecnie harmonogramem prac, konsumenci będą mogli szybko, łatwo i tanio rozwiązywać problemy. Innym przykładem jest [europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń](#), które w przypadku spraw transgranicznych dotyczących roszczeń do 2 000 euro upraszcza i przyspiesza postępowania przed sądem, ograniczając jednocześnie związane z nim koszty. Począwszy od 2013 r., konsumenci będą mogli za pośrednictwem portalu „[e-Sprawiedliwość](#)” wypełniać w internecie formularze dotyczące drobnych roszczeń. Formularze te będą dostępne w dowolnym języku urzędowym. Stanowiąc to będzie kolejne uproszczenie i oszczędzi konsumentom wysiłku i czasu.

UE posiada co prawda znaczący zbiór przepisów w zakresie praw konsumentów, a wymiar konsumencki stanowi istotną część wielu dziedzin polityki UE, niemniej jednak niezbędne są **kompleksowe ramy**, dzięki którym podjęte zostaną również nieuniknione **wyzwania**, takie jak kwestie związane z digitalizacją życia codziennego, pożądana

zmiana modeli konsumpcji w kierunku bardziej zgodnym z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz szczególne potrzeby konsumentów o słabszej pozycji.

- **Cztery główne cele**

W programie na rzecz konsumentów przedstawione są działania mające na celu realizację celów unijnej strategii wzrostu gospodarczego, czyli strategii „**Europa 2020**”. Opiera się on na innych inicjatywach, jednocześnie je uzupełniając. Chodzi tu o takie inicjatywy jak **sprawozdanie na temat obywatelstwa UE**, **Akt o jednolitym rynku**, **Europejska agenda cyfrowa** i **plan działania dotyczący racjonalnego wykorzystywania zasobów**. Dlatego też program skonstruowany jest w oparciu o cztery podstawowe cele zmierzające do zwiększenia zaufania konsumentów.

- **Wzmocnienie bezpieczeństwa konsumentów** – w odniesieniu do towarów, usług i żywności, rozbudowanie ram prawnych i usprawnienie nadzoru rynku.
- **Poszerzanie wiedzy** – aby stawić czoła rosnącej złożoności rynków. Na rynkach tych konsumenci potrzebują odpowiednich narzędzi i informacji, aby móc zrozumieć każdą praktycznie kwestię, począwszy od rzeczywistych kosztów kredytu konsumenckiego, a kończąc na odnalezieniu właściwego organu, do którego można skierować skargę. Jest to ważne zarówno dla konsumentów jak i dla przedsiębiorstw handlowych, a kluczowe znaczenia ma w tym zakresie rola, jaką odgrywają organizacje konsumenckie.
- **Sprawniejsze egzekwowanie przepisów oraz zagwarantowanie możliwości dochodzenia roszczeń**, bez czego prawa nie mogą funkcjonować w praktyce. Jest to tym bardziej istotne, jeśli wziąć pod uwagę fakt, że szkody ponoszone przez europejskich konsumentów w związku z problemami będącymi przedmiotem skarg szacuje się na około 0,4 proc. PKB w UE¹. Szczególną rolę w tym zakresie odgrywają sieci zajmujące się egzekwowaniem praw konsumentów².
- **Uwzględnienie w polityce zmian społecznych i dostosowanie jej do realiów codziennego życia** – dostosowanie przepisów w zakresie praw konsumentów do wymogów ery cyfrowej i rozwiązywanie problemów, z którymi konsumenci borykają się w środowisku internetowym; uwzględnienie potrzeb konsumentów o słabszej pozycji; sprawienie, by łatwo było dokonywać zrównoważonych wyborów.

¹ Consumer Empowerment survey (Badania na temat pozycji konsumentów); Eurobarometr nr 342; 2010 r.

² Europejskie Centra Konsumenckie ([European Consumer Centres](#)) i sieć współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów [CPC](#).

- **Pięć najważniejszych sektorów**

Program wspiera interesy konsumentów w najważniejszych sektorach³.

- **Żywność** – w celu zapewnienia bezpieczeństwa i zrównoważonego rozwoju.
- **Energia** – aby konsumenci osiągnęli największe korzyści ekonomiczne na zliberalizowanym rynku i by lepiej mogli gospodarować zużyciem energii.
- **Sektor finansowy** – w celu ochrony finansowych interesów konsumentów i zapewnienia im narzędzi do zarządzania swoimi finansami.
- **Transport** – w celu dostosowania prawodawstwa do współczesnych sposobów podróżowania oraz wspierania mobilności zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju.
- **Sektor cyfrowy** – w celu rozwiązywania problemów, z jakimi borykają się konsumenci i zapewnienia im ochrony internetowej.

- **Dodatkowe informacje:**

http://ec.europa.eu/consumers/strategy/index_en.htm#agenda

Ponadto:

Sprawozdanie dotyczące polityki konsumenckiej (Consumer Policy Report) opublikowane wraz z programem na rzecz konsumentów:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SWD:2012:0132:FIN:EN:PDF>

Strona internetowa DG ds. Sprawiedliwości dotycząca prawa konsumenckiego i marketingu: http://ec.europa.eu/justice/consumer-marketing/index_pl.htm

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Viviane Reding, unijnej komisarz ds. sprawiedliwości: <http://ec.europa.eu/reding>

6. POLITYKA KONSUMENCKA - Tablica wyników dla rynków konsumenckich pokazuje, gdzie w Europie panują najlepsze warunki dla konsumentów

Z wiosennej tablicy wyników dla rynków konsumenckich, opublikowanej 29 maja 2012 r. przy okazji [Europejskiego szczytu konsumentów 2012](#), wynika, że w 2011 r., a zatem przez kolejny rok po załamaniu w 2009 r., w wielu państwach UE odnotowano poprawę sytuacji. Warunki dla konsumentów są analizowane m.in. pod kątem zaufania konsumentów do władz, sprzedawców i organizacji konsumenckich, a także pod

³ Sektory te wyodrębniono jako najbardziej problematyczne dla konsumentów na podstawie tablicy wyników dla rynków konsumenckich.

względem przekonania konsumentów o bezpieczeństwie produktów, skuteczności rozwiązywania sporów oraz zadowolenia ze sposobu załatwiania skarg. Z tablicy wynika także, że zakupy transgraniczne nadal nie są dla konsumentów równie łatwe, co zakupy w kraju, przez co tracą oni możliwości większego wyboru i oszczędności, które przyniosłyby potencjalne zyski szacowane na 204 mld euro rocznie.

John Dalli, komisarz ds. zdrowia i polityki konsumenckiej, powiedział: „Wzywam decydentów z państw członkowskich i zainteresowane podmioty, by wykorzystali dane z opublikowanej tablicy w celu zapewnienia sprzyjającego otoczenia dla konsumentów. Tylko konsumenci, którzy są świadomi swoich praw i wiedzą, jak czynić z nich użytek, mogą w pełni wykorzystywać potencjał jednolitego rynku na rzecz zwiększenia innowacyjności i wzrostu gospodarczego. Konieczne jest zatem stworzenie odpowiednich warunków, które pozwolą na uruchomienie tego potencjału z korzyścią dla europejskiej gospodarki, dla konsumentów i przedsiębiorstw w UE.”

- **Tablica wyników dla rynków konsumenckich**

Tablica wyników dla rynków konsumenckich dostarcza informacji i sygnałów ostrzegawczych na temat funkcjonowania jednolitego rynku z punktu widzenia konsumentów w UE pod względem możliwości wyboru, cen i ochrony praw konsumenta. **Wiosenna edycja (tablica wyników dla warunków konsumenckich)** poświęcona jest integracji rynku detalicznego oraz krajowej sytuacji konsumentów. Tablica ta obejmuje indeks sytuacji konsumentów, obliczany na podstawie jakości uregulowań prawnych dotyczących konsumentów i przedsiębiorstw, skuteczności rozstrzygania sporów i rozpatrywania skarg, zaufania konsumentów do władz, sprzedawców, reklamodawców i organizacji konsumenckich, oraz stopnia zaufania do bezpieczeństwa produktów na rynku. Dane te pozwalają państwom członkowskim na porównywanie swoich wyników w perspektywie czasowej. Tablica opracowywana jest głównie na podstawie badań konsumentów i sprzedawców, danych Eurostatu oraz informacji otrzymanych od państw członkowskich.

- **Najważniejsze wnioski**

- Poprawa sytuacji konsumentów w poszczególnych państwach**

Indeks za 2011 r. wykazuje poprawę sytuacji konsumentów przez drugi kolejny rok po załamaniu w 2009 r. Najlepsze **warunki dla konsumentów** panują w Luksemburgu, Zjednoczonym Królestwie, Danii, Austrii, Irlandii, Finlandii, Niderlandach, Belgii, w

Niemczech, Francji i Szwecji (państwa członkowskie, których wyniki przekraczają średnią w UE).

Nierównowaga w handlu elektronicznym

Tablica wyników pokazuje, że choć handel elektroniczny ciągle się rozwija, wciąż jednak ogranicza się głównie do rynków krajowych, pomimo oczywistych możliwości większego wyboru i oszczędności, jakie oferuje handel transgraniczny. Należy bardziej skutecznie działać na rzecz osiągnięcia pełnych korzyści z prawdziwie jednolitego cyfrowego rynku. Konsumenci mogą traktować z większym zaufaniem zakupy w innych państwach UE, gdyż okazuje się, że ich obawy dotyczące zagranicznych sprzedawców są w dużej mierze nieuzasadnione, a transgraniczny handel elektroniczny jest co najmniej tak samo rzetelny, jak analogiczne transakcje krajowe. Można z tego wnioskować, że konieczne jest bardziej skuteczne informowanie o istniejących mechanizmach poradnictwa, egzekwowania prawa i dochodzenia roszczeń w zakresie handlu transgranicznego. Informacji takich udziela **sieć krajowych organów egzekwowania prawa**⁴ oraz [Europejskie Centra Konsumenta](#), które zapewniają bezpłatną pomoc i porady konsumentom dokonującym zakupów na jednolitym rynku.

Niepokojąco słaba znajomość praw konsumenta

Wielu konsumentów nie zna swoich praw. Tylko 12% ankietowanych w całej UE było w stanie odpowiedzieć na pytania dotyczące praw konsumenta w zakresie gwarancji, okresu, w którym można odstąpić od umowy, oraz praw przysługujących w sytuacji, gdy otrzyma się niezamówione towary. Wiele przedsiębiorstw nie zdawało sobie sprawy ze swoich obowiązków prawnych wobec konsumentów. Na przykład tylko 27% detalistów wiedziało, przez jaki okres konsumenci mają prawo do zwrotu wadliwych produktów.

Utrzymujące się nieuczciwe praktyki handlowe

Nadal zdarza się, że przedsiębiorstwa stosują praktyki niezgodne z prawem. Od 2010 r. wzrosła liczba konsumentów i sprzedawców w UE, którzy zetknęli się z reklamami i ofertami, które wprowadzały w błąd lub nawet zawierały elementy oszustwa. Coraz więcej osób otrzymuje też towary, których nigdy nie zamawiało.

⁴ Sieć współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów (CPC)

Siedem lat po przyjęciu dyrektywy w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych takie zjawiska są powodem do niepokoju i trzeba im bardziej aktywnie przeciwdziałać. Władze muszą egzekwować już istniejące przepisy chroniące konsumentów, w szczególności tych o słabszej pozycji, przed takimi praktykami, a konsumenci muszą być w stanie wykrywać takie praktyki i ich unikać. Należy też zapewnić szybsze, łatwiejsze i tańsze możliwości rozwiązywania sporów z przedsiębiorcami, zarówno drogą internetową, jak i poza środowiskiem on-line. Komisja przeanalizuje możliwości lepszego egzekwowania prawa, dzięki którym wzrośnie zaufanie konsumentów do transakcji transgranicznych. Zostaną one przedstawione w sprawozdaniu z 2012 r. z wdrożenia dyrektywy w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych.⁵

- **Perspektywy**

Nowy unijny program na rzecz konsumentów na lata 2014-2020 ma na celu wzmocnienie pozycji konsumentów oraz zwiększanie ich świadomości i zaufania poprzez zapewnienie im środków umożliwiających aktywne uczestnictwo w rynku, czerpanie z niego korzyści i korzystanie z możliwości wyboru, a także gwarantujących im właściwe egzekwowanie ich praw. Gdy zostaną przyjęte rozpatrywane obecnie propozycje mechanizmów pozasądowego rozwiązywania sporów z przedsiębiorcami (alternatywne metody rozstrzygania sporów i internetowy system rozstrzygania sporów), europejscy konsumenci będą mogli łatwiej znaleźć rozwiązanie swoich problemów, niezależnie od tego, gdzie i w jaki sposób zakupili produkt lub usługę w UE.

Pełna tablica wyników:

http://ec.europa.eu/consumers/strategy/facts_en.htm#5CMS

Dodatkowe informacje:

http://ec.europa.eu/consumers/index_pl.htm

7. POLITYKA KONSUMENCKA - Zgodnie z najnowszym sprawozdaniem dotyczącym bezpieczeństwa produktów na rynek unijny trafia mniej niebezpiecznych produktów

Konsumenci w UE chcą mieć pewność, że produkty – zarówno te wyprodukowane w UE, jak i te przywiezione z państw trzecich – są bezpieczne. Ucieszy ich więc wiadomość, że dzięki zwiększeniu efektywności unijnego systemu szybkiego

⁵ Dyrektywa 2005/29/WE

informowania o niebezpiecznych produktach innych niż żywnościowe (system „RAPEX”) niebezpieczne produkty są wykrywane wcześniej i skuteczniej oraz szybciej usuwane z rynku unijnego. Na proces ten składa się łańcuch działań, który obejmuje inicjatywy na wczesnym etapie mające na celu określenie zagrożeń u źródła, sprawniejszą ocenę ryzyka oraz bliską współpracę między organami na terytorium UE, w szczególności służbami celnymi, służącą identyfikacji zagrożeń na przejściach granicznych.

John Dalli, komisarz ds. zdrowia i polityki konsumenckiej, powiedział: „Fakt, że na rynek unijny trafia mniej niebezpiecznych produktów, to dobra wiadomość dla konsumentów. Musimy jednak pozostać zaangażowani, aby być w stanie sprostać wyzwaniom globalnego łańcucha dostaw i rozwiązać każdy nowo powstały problem dotyczący bezpieczeństwa produktów. Dlatego też kluczowym priorytetem pozostanie budowa systemu całościowego nadzoru („Seamless Surveillance”) poprzez pogłębienie współpracy w UE oraz rozszerzenie współpracy z partnerami międzynarodowymi”.

- **RAPEX: system szybkiego informowania dla zapewnienia bezpieczeństwa konsumentów w UE**

System RAPEX znacznie udoskonalono od 2004 r. (w którym dyrektywę w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów transponowano do prawa krajowego). W poszczególnych państwach członkowskich wydano do 100 mln euro i zatrudniono do 6 tys. inspektorów odpowiedzialnych za egzekwowanie przepisów dotyczących bezpieczeństwa produktów. W sprawozdaniu z 2011 r. podkreślono następujące postępy:

- wcześniejsze wykrywanie
- lepszy nadzór nad rynkiem i egzekwowanie przepisów o bezpieczeństwie produktów przez organy krajowe, w tym w ramach specjalnych projektów;
- przeprowadzanie przez organy lepszej oceny ryzyka;
- położenie większego nacisku na jakość i przydatność powiadomień;
- coraz ściślejszą współpracę z organami celnymi;
- dalszy rozwój sieci i szkoleń koordynowany przez Komisję Europejską.

- **Sprawozdanie RAPEX 2011: co z państwami pochodzenia?**

Chociaż największa liczba powiadomień o produktach w systemie RAPEX wciąż dotyczy **Chin** (ponad połowa wszystkich powiadomień), nastąpił spadek z 58 proc. w 2010 r. do **54 proc. w 2011 r.**

19 proc (293 powiadomienia) dotyczyło produktów **pochodzących z Europy**, 15 proc. – produktów pochodzących z innych krajów, a 8 proc. – produktów o nieznanym miejscu pochodzenia (w porównaniu z 23 proc. w 2004 r., co oznacza stopniowy spadek dzięki lepszej identyfikacji).

Niebezpieczne produkty pochodzenia europejskiego były przedmiotem 293 powiadomień (19 proc.) i obejmowały 44 produkty pochodzące z Francji (3 proc.), 43 produkty pochodzące z Niemiec (3 proc.) i 32 produkty pochodzące z Włoch (2 proc.).

- **Aktywny udział wszystkich państw członkowskich**

Wszystkie państwa członkowskie uczestniczyły w systemie RAPEX, wykrywając nowe produkty niebezpieczne, powiadamiając o nich i zapewniając odpowiednie działania następcze. Największą aktywność przejawiały następujące kraje: **Hiszpania** (189 powiadomień), **Bulgaria** (162 powiadomienia), **Węgry** (155 powiadomień), **Niemcy** (130 powiadomień) i **Wielka Brytania** (105 powiadomień). Powiadomienia przesłane przez te kraje stanowią 47 proc. wszystkich przesłanych za pośrednictwem systemu powiadomień o produktach stanowiących poważne zagrożenie.

- **Odzież i tekstylia, zabawki oraz pojazdy silnikowe na szczycie listy**

Najwięcej powiadomień odnosiło się do **odzieży i tekstyliów** (423 powiadomienia dotyczyły ryzyka uduszenia i podrażnienia); na kolejnych miejscach plasowały się **zabawki** (324 powiadomienia głównie o ryzyku zadławienia się), **pojazdy silnikowe** (171 powiadomień o ryzyku odniesienia obrażeń), **urządzenia elektryczne** (153 powiadomienia o ryzyku porażenia prądem) i kosmetyki (104 powiadomienia o zagrożeniu chemicznym). Powyższych produktów dotyczyło 74 proc. wszystkich dokonanych w 2011 r. powiadomień o produktach stanowiących poważne zagrożenie.

- **Co dalej?**

Trwają prace zmierzające do:

- budowy systemu całościowego nadzoru;
- zacieśnienia współpracy z państwami trzecimi, zwłaszcza współpracy dwustronnej z Chinami i trójstronnej ze Stanami Zjednoczonymi i Chinami (następne posiedzenie trójstronne zaplanowano na czerwiec 2012 r.) oraz osiągnięcia postępów w ramach prowadzonego we współpracy ze Stanami Zjednoczonymi,

- Kanadą i Australią ważnego projektu dotyczącego gromadzenia informacji o wycofywanych produktach realizowanego pod auspicjami OECD;
- ukończenia prac nad wnioskami dotyczącymi kompleksowego pakietu legislacyjnego w zakresie bezpieczeństwa produktów i nadzoru nad rynkiem;
 - zwiększenia świadomości wśród przedsiębiorstw na temat ich obowiązków.

8. POLITYKA KONKURENCJI - Przeciwdziałanie praktykom monopolistycznym: sprawozdanie europejskiej sieci konkurencji

Europejska sieć konkurencji opublikowała sprawozdanie, z którego wynika, że aktywne egzekwowanie prawa konkurencji w sektorze spożywczym w całej Europie, w szczególności w zakresie przetwórstwa i produkcji, przynosi korzyści rolnikom, dostawcom i konsumentom. Ze sprawozdania wynika, że sektor żywności jest od kilku lat priorytetem organów ds. konkurencji w Europie, które zintensyfikowały swoje działania od czasu kryzysu cen żywności w 2007 r. W skład europejskiej sieci konkurencji wchodzi Komisja Europejska i krajowe organy ds. konkurencji z 27 państw członkowskich.

Joaquín Almunia, wiceprzewodniczący Komisji odpowiedzialny za politykę konkurencji, stwierdził: „Organy ds. konkurencji w całej Europie dokładają wszelkich starań, aby sytuacja na rynkach żywności była korzystna tak dla dostawców, jak i dla konsumentów. W przypadku, gdy dochodzi do naruszeń konkurencji na którymkolwiek szczeblu łańcucha dostaw żywności, organy ds. konkurencji natychmiast podejmują odpowiednie działania. Można jednak zrobić więcej: niektórzy producenci mogliby zrestrukturyzować i połączyć swoją działalność, tak aby zwiększyć wydajność, natomiast niektóre państwa utrzymują nadal zbędne bariery regulacyjne w handlu detalicznym. Organy ds. konkurencji są gotowe do rozwiązania tych problemów na szczeblu unijnym i krajowym”.

Wspomniane sprawozdanie zawiera szczegółowe informacje na temat konkurencji w sektorze spożywczym, zebrane na podstawie najnowszych działań prowadzonych w tym zakresie przez Komisję Europejską i krajowe organy ds. konkurencji.

W latach 2004–2011 europejskie organy ds. konkurencji zbadały ponad 180 spraw związanych z naruszeniem prawa konkurencji, podjęły około 1 300 decyzji dotyczących połączeń oraz przedsięwzięły ponad 100 działań polegających na monitorowaniu. Najwięcej spraw dotyczyło przetwórstwa i produkcji, natomiast mniej – handlu detalicznego. Zakazano działalności ponad 50 karteli zajmujących się

ustalaniem cen, podziałem rynków i klientów oraz wymianą poufnych informacji handlowych, podobnie jak praktyk wyłączających, działających na niekorzyść rolników lub dostawców.

W ramach monitorowania rynku organy ds. konkurencji przeanalizowały sposób funkcjonowania rynków żywności. Wiele z tych działań wykazało istnienie wielu przyczyn niekorzystnej sytuacji na rynku, niezwiązanych z brakiem konkurencji pomiędzy jego uczestnikami.

Organy ds. konkurencji wezwały także do reformy otoczenia regulacyjnego, między innymi do zmiany lub uchylecia przepisów prawnych utrudniających rozwój punktów sprzedaży detalicznej oraz do przyjęcia kodeksów lub ustaw mających na celu walkę z nieuczciwymi praktykami handlowymi.

Ponadto organy ds. konkurencji wezwały producentów do zwiększenia wydajności oraz wzmocnienia swojej pozycji w łańcuchu wartości, między innymi poprzez tworzenie spółdzielni.

Sektor spożywczy pozostanie absolutnym priorytetem dla europejskich organów ds. konkurencji. Badają one obecnie około 60 kolejnych spraw związanych z naruszeniem prawa konkurencji i podejmują dalsze działania polegające na monitorowaniu. Będą one, jak dotychczas, koordynować swoje działania za pomocą europejskiej sieci konkurencji i rozszerzać tę współpracę w przyszłości.

- **Przebieg procedury**

Sprawozdanie jest odpowiedzią na wnioski posłów do Parlamentu Europejskiego, którzy zwracali się o wyjaśnienia dotyczące działań podjętych przez organy ds. konkurencji w sektorze żywności. Jest ono również następstwem komunikatu Komisji w sprawie poprawy funkcjonowania łańcucha dostaw żywności z dnia 28 października 2009 r.

W komunikacie tym wezwano do ustanowienia wspólnej strategii działania organów ds. konkurencji, w ramach europejskiej sieci konkurencji, tak aby zapewnić lepsze wykrywanie wewnętrznych problemów właściwych dla rynków żywności i lepszą koordynację przyszłych działań.

Sprawozdanie jest dostępne na stronie:

<http://ec.europa.eu/competition/ecn/documents.html>

- **Dlaczego teraz opublikowano sprawozdanie?**

Sprawozdanie europejskiej sieci konkurencji jest odpowiedzią na wnioski posłów do Parlamentu Europejskiego, którzy zwracali się o wyjaśnienia dotyczące działań podjętych przez organy ds. konkurencji w sektorze żywności. Jest ono również następstwem komunikatu Komisji w sprawie poprawy funkcjonowania łańcucha dostaw żywności z dnia 28 października 2009 r. W komunikacie tym wezwano do ustanowienia wspólnej strategii działania organów ds. konkurencji w ramach europejskiej sieci konkurencji, tak aby zapewnić lepsze wykrywanie wewnętrznych problemów właściwych dla rynków żywności i sprawną koordynację przyszłych działań. Mając na uwadze monitorowanie realizacji szeregu inicjatyw przewidzianych we wspomnianym komunikacie z października 2009 r., Komisja powołała Forum Wysokiego Szczebla do spraw Poprawy Funkcjonowania Łańcucha Dostaw Żywności, na którym sprawozdanie to zostanie przedyskutowane.

Sprawozdanie zawiera szczegółowe informacje i ustalenia na temat funkcjonowania konkurencji w sektorze żywnościowym, zebrane na podstawie najnowszych działań prowadzonych w tym zakresie przez europejskie organy ds. konkurencji. Ma ono być zatem również pozytywnym wkładem w toczące się obecnie dyskusje na temat poprawy łańcucha dostaw żywności oraz reformy wspólnej polityki rolnej.

- **Czym jest europejska sieć konkurencji?**

Europejska sieć konkurencji obejmuje Komisję Europejską i organy ds. konkurencji z 27 państw członkowskich. Została ona stworzona w trakcie modernizacji unijnych zasad antymonopolowych, jako forum do dyskusji i współpracy organów ds. konkurencji z państw członkowskich w przypadkach, do których mają zastosowanie art. 101 i 102 Traktatu. Europejska sieć konkurencji gwarantuje wydajny podział pracy oraz efektywne i spójne zastosowanie unijnych reguł konkurencji. Więcej informacji o europejskiej sieci konkurencji oraz jej działaniach można znaleźć na portalu Europa: http://ec.europa.eu/competition/ecn/index_en.html.

- **W jaki sposób powstało sprawozdanie?**

Sprawozdanie europejskiej sieci konkurencji na temat żywności zostało przygotowane w bliskiej współpracy i koordynacji między służbami Komisji (DG ds. Konkurencji) i organami ds. konkurencji w państwach członkowskich UE i w Norwegii. Wspólne prace prowadzono w ramach grupy roboczej – Podgrupy ds. Żywności ESK.

- **Jakie są najważniejsze ustalenia sprawozdania?**

Ze sprawozdania wynika, że sektor żywności jest od kilku lat priorytetem organów ds. konkurencji w Europie. Organy ds. konkurencji zintensyfikowały swoje działania w kontekście ostatniego kryzysu cen żywności, niestabilnych rynków i pojawiających się obaw dotyczących funkcjonowania całego łańcucha dostaw żywności.

W latach 2004–2011 zbadały one ponad 180 spraw związanych z naruszeniem polityki antymonopolowej, dokładnie przeanalizowały około 1 300 połączeń przedsiębiorstw oraz przedsięwzięły ponad 100 działań polegających na monitorowaniu rynków żywności. Europejskie organy ds. konkurencji działały w sektorze żywności jeszcze w okresie poprzedzającym kryzys na rynku cen żywności w 2007 r. Wraz z kryzysem zintensyfikowały działania antymonopolowe i kontrole i udzieliły odpowiedzi na wiele skarg odnoszących się do funkcjonowania tego właśnie sektora.

- **Wzrost cen żywności w ostatnich latach w Europie. Czy zasady konkurencji są rzeczywiście odpowiednie dla sektora żywności?**

Ze sprawozdania wynika, że europejskie organy ds. konkurencji przeprowadziły wiele działań monitorowania rynku, takich jak badania sektorowe, które umożliwiły poznanie sposobu działania rynków żywnościowych. Niektóre z tych działań monitorujących wykazały, że zasady konkurencji zasadniczo dobrze funkcjonują na rynkach żywności, przynosząc korzyści konsumentom. Z innych badań wynika jednak, że następują również niekorzystne zmiany na rynku, takie jak wzrost cen, które można wytłumaczyć czynnikami strukturalnymi lub cyklicznymi, niekoniecznie powiązаныmi z występowaniem ograniczeń konkurencji przez uczestników rynku. Czynniki te obejmują wahania cen na światowych rynkach towarowych, wyższe koszty materiałów wyjściowych dla produktów rolnych, zmiany w zakresie światowego popytu i podaży, dostępność zapasów, koszty energii i pracy, a także sezonowość produkcji niektórych produktów żywnościowych. Wreszcie organy ds. konkurencji wykryły szereg przypadków zachowań antykonkurencyjnych, które zakłóciły rynki. Były to przede wszystkim kartele zajmujące się ustalaniem cen, podziałem rynków między konkurentami (około połowy wszystkich przypadków) i, w mniejszym stopniu, ograniczenia wertykalne, np. porozumienia pomiędzy stronami działającymi na różnych poziomach łańcucha produkcji i dystrybucji – zazwyczaj ograniczenia dotyczące swobody w ustalaniu cen – i przypadki nadużycia pozycji dominującej, takie jak zobowiązania dotyczące wyłączności.

- **Które sektory rynku żywności zostały najdokładniej zbadane przez organy ds. konkurencji? Czy skupiano się szczególnie na pewnych ogniwach łańcucha?**

Sprawy antymonopolowe badane przez europejskie organy ds. konkurencji obejmują szeroki zakres produktów i działań. Europejskie organy ds. konkurencji przeanalizowały wszystkie ogniwa łańcucha dostaw poprzez prowadzenie dochodzeń w sprawie naruszenia lub domniemanego naruszenia przez hodowców, przetwórców, producentów, hurtowników i detalistów: największa liczba spraw dotyczyła przetwarzania/produkcji i handlu detalicznego. Jeśli chodzi o konkretne sektory przemysłu spożywczego, największa liczba spraw dotyczyła produktów zbożowych, sprzedaży detalicznej artykułów spożywczych, mleka i przetworów mlecznych, a następnie owoców i warzyw oraz mięsa, drobiu i jaj.

- **Jakie rodzaje praktyk antykonkurencyjnych zostały najdokładniej zbadane przez organy ds. konkurencji?**

Połowa łącznej liczby indywidualnych spraw prowadzonych przez organy ds. konkurencji dotyczyła kwestii porozumień horyzontalnych między konkurentami, co oznacza w praktyce, że zakazano działalności ponad 50 karteli zajmujących się ustalaniem cen, podziałem rynków i klientów oraz wymianą poufnych informacji handlowych. Obecnie trwają dochodzenia dotyczące 30 kolejnych potencjalnych karteli. Pozostałe naruszenia dotyczą ograniczeń wertykalnych, takich jak kształtowanie cen odsprzedaży (z czym mamy do czynienia, gdy producent żywności ustala cenę minimalną, po jakiej sprzedawca detaliczny musi sprzedawać produkty) i nadużycia pozycji dominującej, na przykład poprzez zobowiązania dotyczące wyłączności lub nakładanie minimalnych ilości zakupu.

- **Ile połączeń przedsiębiorstw w sektorze żywności uznano za problematyczne i w jakich sektorach?**

Spośród około 1 300 połączeń skontrolowanych przez europejskie organy ds. konkurencji 82 wzbudziło obawy. Sprawy problematyczne dotyczyły przede wszystkim sektora detalicznego, w którym stanowiły 33% wszystkich połączeń, a jednocześnie 31% wszystkich budzących obawy połączeń. Inne sektory, w których występowały problemy, to sektor mleczarski i mięsny, gdzie połączenia budzące obawy organów ds. konkurencji stanowiły odpowiednio 9% i 10% wszystkich połączeń oraz i 17% i 12% wszystkich budzących obawy połączeń. W efekcie organy ds. konkurencji wyraziły

zgode na większość z 82 połączeń, które początkowo zwróciły ich uwagę, ale tylko pod warunkiem dotrzymania przez strony określonych zobowiązań. Organy ds. konkurencji sprzeciwiły się 8 połączeniom mogącym prowadzić do naruszenia zasad konkurencji w sektorach wyrobów cukierniczych, sera, mięsa, napojów i słodczy. Wymienione działania są dowodem na to, że na niektórych rynkach nie można zwiększać koncentracji bez ryzyka zakłócenia skutecznej konkurencji. Europejskie organy ds. konkurencji będą nadal wykorzystywać narzędzia, jakimi dysponują, w celu zapobiegania takiej sytuacji.

- **Czy organy ds. konkurencji stwierdziły problemy strukturalne, wywierające negatywny wpływ na rynki żywności?**

Tak. Działania monitorujące rynek prowadzone przez organy ds. konkurencji ujawniły czynniki strukturalne i regulacyjne, które mogą mieć negatywny wpływ na ogólne funkcjonowanie i konkurencyjność sektora żywnościowego. Można wśród nich wymienić rozdrobnienie i rozproszenie struktury produkcji rolnej w niektórych państwach członkowskich, istnienie niepotrzebnych etapów pośrednich w łańcuchu dostaw lub barier regulacyjnych w dostępie do rynków detalicznych. W takich przypadkach organy ds. konkurencji wydawały zalecenia i udostępniały zainteresowanym podmiotom i organom publicznym wytyczne określające najważniejsze narzędzia regulacyjne mające zapobiegać negatywnemu oddziaływaniu tych czynników, jak omówiono poniżej.

- **Drobni producenci rolni twierdzą, że wywiera się na nich presję i nie stać ich nawet na pokrycie kosztów produkcji. Czy problem ten znalazł się wśród kwestii, jakimi zajmowały się organy ds. konkurencji?**

Rzeczywiście niektóre europejskie organy ds. konkurencji dokonały oceny sytuacji producentów rolnych w łańcuchu wartości i zwróciły uwagę w szczególności na rozdrobnienie i rozproszenie struktury podstawowej produkcji rolnej w państwach członkowskich, jako negatywny element, który osłabia rozwój i wzrost sektora rolnictwa. Aby poradzić sobie z tym problemem, europejskie organy ds. konkurencji wezwały do przeprowadzenia restrukturyzacji i konsolidacji sektora rolnego, które sprzyjają konkurencji. Możliwe byłoby to poprzez tworzenie spółdzielni oraz innych zwiększających efektywność form współpracy między producentami. Dzięki takim mechanizmom producenci mogliby wzmocnić swoją konkurencyjność oraz pozycję przetargową w łańcuchu. Organy ds. konkurencji postulowały również racjonalizację pozostałej części łańcucha dostaw poprzez usunięcie zbędnych etapów pośrednich,

które dodają złożoności, sztywności oraz dodatkowych kosztów do ostatecznych cen konsumpcyjnych.

- **Czy należy złagodzić zasady konkurencji, aby wzmocnić pozycję drobnych producentów rolnych?**

Europejskie organy ds. konkurencji zdecydowanie odrzucały wszelkie wnioski o wyjątkowe odstępianie od zasad konkurencji (na przykład, poprzez zgodę na ustalanie cen lub ograniczenia produkcji), które miałyby stanowić rozwiązanie dla wzmocnienia pozycji negocjacyjnej drobnych producentów rolnych względem innych dużych uczestników łańcucha. Wyjątki takie w perspektywie długoterminowej przyniosłyby skutki odwrotne do zamierzonych, ponieważ nie prowadziłyby do generowania korzyści ekonomicznych w łańcuchu dostaw oraz byłyby niekorzystne dla konsumentów i innych podmiotów w tym łańcuchu. Organy ds. konkurencji są zdania, że problemy, z jakimi zmagają się drobni producenci rolni w niektórych państwach członkowskich, należałoby rozwiązać poprzez zachęcanie do restrukturyzacji i konsolidacji sektora rolnego, które sprzyjają konkurencji. Możliwe były one dzięki podejmowaniu współpracy w formie dozwolonej w ramach zasad konkurencji i WPR, np. poprzez połączenie w odpowiedni sposób niektórych dziedzin działalności (np. produkcji, składowania lub wprowadzania produktów do obrotu) bądź łączenie części łańcucha wartości (na przykład przetwórstwa lub sprzedaży detalicznej).

- **Wiele zainteresowanych podmiotów skarży się na nieuczciwe praktyki handlowe nałożonych przez dużych uczestników rynku w łańcuchu. Jakie działania organy ochrony konkurencji podjęły w odniesieniu do tych praktyk?**

Wiele organów ds. konkurencji wskazało na konflikty dotyczące domniemanych nieuczciwych praktyk handlowych w przypadku nierównowagi siły przetargowej między poszczególnymi stronami w łańcuchu dostaw. Organy te stwierdziły, że większość tego rodzaju praktyk wykracza poza zakres przepisów prawa konkurencji, ponieważ nie były one w stanie określić szkody dla konsumentów. W związku z tym kilka organów zaproponowało rozwiązanie tego problemu poprzez przepisy dotyczące nieuczciwych praktyk handlowych lub kodeksów postępowania obejmujących skuteczne mechanizmy egzekwowania prawa. Kilka innych organów wyraziło także obawy, co do ewentualnych antykonkurencyjnych skutków tych praktyk w perspektywie długoterminowej, w przypadku gdyby hamowały one inwestycje i innowacje oraz ograniczały możliwości wyboru dla konsumentów.

- **Podobno w większości państw członkowskich sektor sprzedaży detalicznej jest zdominowany przez duże podmioty. Czy organy ds. konkurencji zaproponowały środki mające rozwiązać ten problem?**

Jak wykazano na podstawie przypadków przedstawionych w sprawozdaniu, sektor detaliczny jest jednym z poziomów w sektorze żywności, na których istnieje koncentracja. Organy ds. konkurencji stwierdziły, że silna koncentracja rynków detalicznych, w szczególności na poziomie lokalnym, często idzie w parze z występowaniem znaczących barier wejścia na rynek. Bariery te spowodowane są głównie ograniczeniami prawnymi, takimi jak restrykcyjne przepisy dotyczące podziału na strefy oraz planowania lub zezwolenia administracyjne, które są wymagane dla otwarcia lub rozszerzenia działalności detalicznej. Kilka organów ds. konkurencji stwierdziło, że bariery te mogą również wynikać z prywatnych uzgodnień, takich jak mechanizmy kontroli nad gruntami sprzedaży detalicznej lub innych ustaleń umownych ograniczających swobodę zrzeszania się niezależnych sprzedawców detalicznych w sieciach sprzedaży detalicznej lub przechodzenia z jednej sieci do drugiej. Organy ds. konkurencji wyraźnie wezwały do usunięcia tych barier w celu zwiększenia konkurencji i ułatwienia wejścia nowych operatorów na rynki detaliczne.

- **Co dalej? Czy sektor żywnościowy nadal będzie priorytetem dla organów ds. konkurencji?**

Sektor żywnościowy pozostanie ważnym priorytetem dla europejskich organów ds. konkurencji. Potwierdzeniem jest fakt, że obecnie organy te prowadzą dochodzenia w około 60 kolejnych sprawach związanych z naruszeniem zasad antymonopolowych i realizują dalsze działania monitorujące.

Organy ds. konkurencji będą, jak dotychczas, koordynować swoje działania za pomocą europejskiej sieci konkurencji i rozszerzać tę współpracę w przyszłości.

9. OCHRONA ŚRODOWISKA - Handel uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych: coroczne dane dotyczące przestrzegania przepisów pokazują spadek emisji w 2011 r.

Zgodnie z informacjami pochodzącymi z rejestrów państw członkowskich emisje gazów cieplarnianych z instalacji uczestniczących w unijnym systemie handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) zmalały w ubiegłym roku o ponad 2 proc.

Komisarz ds. działań w dziedzinie klimatu, **Connie Hedegaard**, stwierdziła: „Pomimo kontynuowania procesu ożywiania gospodarki emisje objęte systemem EU ETS zmalały w 2011 r. o ponad 2 proc. Ten dobry wynik pokazuje, że system EU ETS prowadzi do ograniczenia emisji w opłacalny sposób. Podkreśla również, dlaczego EU ETS pozostaje siłą napędową niskoemisyjnego wzrostu gospodarczego w Europie. Rośnie jednak liczba niewykorzystanych uprawnień. Dlatego też Komisja, zgodnie z informacjami przedstawionymi w ubiegłym miesiącu, prowadzi obecnie przegląd harmonogramu aukcji 3. etapu, którego celem jest ograniczenie liczby uprawnień udostępnianych na aukcjach w początkowych latach 3. etapu.”

- **Dane dotyczące emisji z 2011 r.**

EU ETS obejmuje ponad 12 tys. elektrowni i zakładów produkcyjnych w 27 państwach członkowskich, Norwegii i Liechtensteinie, a od bieżącego roku również emisje przewoźników lotniczych obsługujących loty do i z portów lotniczych w tych krajach. Pomimo wzrostu gospodarczego w Europie zweryfikowane emisje gazów cieplarnianych z tych instalacji⁶ spadły w ubiegłym roku do 1,889 mld ton ekwiwalentu CO₂. Jest to wartość o ponad 2 proc. niższa niż w roku 2010.

- **Wysoki poziom zgodności z przepisami**

Po raz kolejny odnotowano wysoki poziom spełniania wymogów systemu EU ETS przez przedsiębiorstwa. Mniej niż 1 proc. uczestniczących instalacji nie umorzyło uprawnień obejmujących wszystkie ich emisje z 2011 r. w terminie do 30 kwietnia 2012 r. Większość z tych instalacji to małe przedsiębiorstwa, emitujące razem mniej niż 1 proc. emisji objętych systemem EU ETS. 2 proc. instalacji nie przekazało w tym samym terminie danych dotyczących zweryfikowanych emisji za 2011 r.

- **Bardzo wysoki poziom zgodności z przepisami w drugim roku prowadzenia sprawozdawczości dotyczącej emisji operatorów statków powietrznych**

Podobnie jak w roku 2010 prawie wszyscy zarobkowi przewoźnicy lotniczy prowadzący znaczącą działalność w portach lotniczych UE przedstawili w przewidzianym terminie sprawozdania dotyczące emisji za 2011 r., mimo że emisje te nie pociągają za sobą obowiązku umorzenia uprawnień w bieżącym roku, zaś dotyczące ich dane nie są niezbędne do konkretnych celów regulacyjnych. Przedsiębiorstwa

⁶ Instalacje z Cypru i Liechtensteinu do tej pory nie przekazały informacji dotyczących zweryfikowanych emisji za 2011 r.

lotnicze przedłożyły państwom członkowskim ponad 1200 sprawozdań dotyczących emisji za 2011 r. Przez cały ten okres nie były przekazywane sprawozdania dotyczące emisji za rok 2011 w odniesieniu do lotów na lotniska unijne lub z tych lotnisk obsługiwanych przez przedsiębiorstwa lotnicze mające siedzibę w Chinach i Indiach. Dotyczy to 10 komercyjnych przewoźników lotniczych wykonujących obecnie loty do UE, co stanowi mniej niż 1 proc. sprawozdań dotyczących emisji i odpowiada za mniej niż 3 proc. całkowitych emisji⁷.

- **Wzrost wykorzystania kredytów międzynarodowych, w szczególności przez Chiny i Indie**

Rekordowa liczba wykorzystanych w ubiegłym roku kredytów międzynarodowych zwiększyła liczbę niewykorzystanych uprawnień o ok. 450 mln. Oznacza to, że do obrotu wprowadzono o ponad 900 mln więcej uprawnień, niż umorzono w celu spełnienia stosownych wymogów w okresie 2008-2011.

Od 2008 r. instalacje mogą umarzać międzynarodowe jednostki redukcji emisji powstałe na skutek stosowania elastycznych mechanizmów protokołu z Kioto w celu offsetowania części swoich emisji. Jednostki poświadczonej redukcji emisji (CER)⁸ stanowiły 5,8 proc. wszystkich umorzonych jednostek w okresie 2008-2011. W ramach EU ETS wykorzystano łącznie 456 mln jednostek CER, z czego 267 mln z Chin i 79 mln z Indii (odpowiednio 59 proc. i 17 proc. całości). Jednostki CER pochodziły również z Korei Południowej (13 proc.) i Brazylii (6 proc.) oraz z 20 innych państw odpowiadających za pozostałe 6 proc. ogólnej liczby jednostek.

Od 2008 r. w systemie EU ETS wykorzystano 100 mln jednostek redukcji emisji (ERU). ERU⁹ stanowiły 1,2 proc. wszystkich umorzonych od 2008 r. jednostek. W sumie umorzone jednostki CER i ERU stanowiły około 39 proc. spośród około 1,4 mld jednostek emisji przyznanych na okres rozliczeniowy 2008-2012.

Ogółem liczba umorzonych jednostek w etapie II - emisje 2008-2011	7 830 mln	100,0%
--	------------------	---------------

⁷ W oparciu o dane dotyczące emisji w 2010 r. przedstawione przez tych przewoźników lotniczych.

⁸ Projekty na rzecz ograniczenia emisji podejmowane w ramach ustanowionego protokołem z Kioto mechanizmu czystego rozwoju przyczyniają się do powstawania jednostek znanych pod nazwą jednostek poświadczonej redukcji emisji (CER).

⁹ Jednostką redukcji emisji (ERU) określa się jednostki powstałe w wyniku realizacji projektów na rzecz ograniczenia emisji w ramach wspólnego mechanizmu wdrażania ustanowionego protokołem z Kioto.

Jednostki CER i ERU	555 mln	7%
Uprawnienia przydzielone za darmo lub uprawnienia zakupione na aukcji ¹⁰	7 275 mln	93%

- **Kontekst**

W ramach systemu EU ETS instalacje są zobowiązane do przekazywania co roku danych dotyczących ich zweryfikowanych emisji do rejestrów państw członkowskich. Dane za rok 2011 zostały upublicznione za pośrednictwem niezależnego dziennika transakcji Wspólnoty (CITL) w dniu 2 kwietnia 2012 r. Od 15 maja w CITL udostępniono również dane dotyczące poziomu spełniania wymogów, wraz z informacjami na temat przestrzegania przez instalacje postanowień dotyczących umorzenia liczby uprawnień równej ubiegłorocznym zweryfikowanym emisjom.

Drugi okres rozliczeniowy w ramach systemu EU ETS rozpoczął się 1 stycznia 2008 r. i zostanie zakończony po upływie 5 lat w dniu 31 grudnia 2012 r. Okres ten pokrywa się z okresem, w którym państwa uprzemysłowione muszą zrealizować cele w zakresie ograniczenia emisji wyznaczone przez protokół z Kioto. System EU ETS został poddany znacznej reformie przed rozpoczęciem trzeciego okresu rozliczeniowego, który trwać będzie od dnia 1 stycznia 2013 r. do roku 2020. Przepisy zmieniające dyrektywę w sprawie handlu uprawnieniami do emisji zostały przyjęte jako część pakietu klimatyczno-energetycznego UE w dniu 23 kwietnia 2009 r., który ustanawia zmienione przepisy ETS na okres 2012-2020 i lata późniejsze.

- **Dodatkowe informacje:**

Strona internetowa CITL: <http://ec.europa.eu/environment/ets/>

Rejestry dostępne na stronie DG ds. Działań w dziedzinie Klimatu w ramach portalu EUROPA:

http://ec.europa.eu/environment/climat/emission/citl_en.htm

ETS po zmianach oraz najczęściej zadawane pytania:

http://ec.europa.eu/environment/climat/emission/ets_post2012_en.htm

10. OCHRONA ŚRODOWISKA - 34,8 mln euro na rzecz wprowadzenia na rynek rozwiązań z zakresu ochrony środowiska

Komisja Europejska ogłosiła w dniu 8 maja br. opiewające na 34,8 milionów euro zaproszenie do składania wniosków dotyczących projektów ekoinnowacyjnych.

¹⁰ Pierwsze uprawnienia do emisji lotniczych będą dostępne na aukcjach w 2012 r.

Przedsiębiorstwa i przedsiębiorcy z całej Europy mogą ubiegać się o środki na wprowadzanie na rynek nowych projektów z zakresu ochrony środowiska. Zaproszenie do składania wniosków jest otwarte dla innowacyjnych pod względem ekologicznym produktów, technik, usług i procesów, które mają na celu zapobieżenie oddziaływaniu na środowisko lub ograniczenie go, lub też które przyczyniają się do optymalnego wykorzystania zasobów. Zaproszenie do składania wniosków jest otwarte do dnia 6 września 2012 r., a wybranych do finansowania zostanie około 50 projektów.

Janez Potočnik, komisarz UE ds. środowiska, powiedział: „W ciągu ostatnich czterech lat, część ekoinnowacyjna programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji pomogła wprowadzić na rynek ponad sto innowacyjnych produktów ekologicznych. Program ten pokazuje, w jaki sposób przedsiębiorstwa mogą pomóc naszej gospodarce w osiągnięciu wzrostu w sposób przyjazny dla środowiska, pod warunkiem, że otrzymają właściwe wsparcie. Chciałbym szczególnie zachęcić małe i średnie przedsiębiorstwa do składania wniosków o finansowanie, gdyż one właśnie mają do odegrania zasadniczą rolę w ożywieniu gospodarki UE. W ostatnim roku MŚP stanowiły więcej niż 65 proc. wnioskodawców.”

W tym roku zaproszenie obejmuje pięć głównych obszarów priorytetowych:

- recykling materiałów
- woda
- ekologiczne produkty budowlane
- przedsiębiorstwa ekologiczne
- sektor żywności i napojów

Przetarg jest ukierunkowany w szczególności na MŚP, które opracowały innowacyjne, ekologiczne, produkty, procesy lub usługi, i które starają się wprowadzić je na rynek. Projekty wybrane w ramach zaproszenia otrzymają dofinansowanie w wysokości do 50 proc. W tym roku wsparcie to otrzyma prawdopodobnie około 50 nowych projektów.

W ramach zeszłorocznego zaproszenia będzie uruchomionych około 50 projektów, a ponad 140 projektów jest już w trakcie realizacji. Projekty dotyczą między innymi przetwarzania starych zużytych telewizorów na płytki ceramiczne, nowych, innowacyjnych mechanizmów sortowania odpadów, innowacyjnych opakowań ekologicznych na mleko oraz nowych technik recyklingu wyrobów włókienniczych.

- **Kontekst**

Innowacja ekologiczna jest finansowana w ramach programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji i dysponuje budżetem w wysokości ok. 200 mln euro na lata 2008-2013. Program ten wspiera produkty wypróbowane technologicznie, które przyczyniają się do lepszego wykorzystania zasobów naturalnych Europy. Ekoinnowacja stanowi pro-ekologiczny element programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji, jak również przyczynia się do realizacji planu działania na rzecz innowacyjności ekologicznej. Program jest zarządzany przez Agencję Wykonawczą ds. Konkurencyjności i Innowacyjności.

Zaproszenie do składania wniosków na rok 2012 ogłoszone zostało w dniu 8 maja przy okazji dnia informacji na temat ekoinnowacji odbywającego się w budynku Charlemagne w Brukseli.

- **Dodatkowe informacje:**

Więcej informacji na temat ekoinnowacji w ramach programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji znajduje się na stronie:

<http://ec.europa.eu/ecoinnovation>

Przykłady udanych projektów można znaleźć:

- przetwarzanie telewizorów na płytki ceramiczne: projekt „Glass Plus” - <http://www.glassplus.eu/eco-innovation-en.aspx>
- nowe mechanizmy sortowania odpadów: projekt „Saturn”: <http://www.saturn.rwth-aachen.de/>
- eco-packaging dla mleka: projekt „Greenbottle” - <http://cip.greenbottle.com/>
- nowe techniki recyklingu wyrobów włókienniczych: projekt „Textiles for Textiles (T4T)” - <http://www.textiles4textiles.eu/>

11. OCHRONA ŚRODOWISKA - Czysta woda w większości europejskich kurortów wakacyjnych

Jeżeli planujecie wakacje na europejskich plażach, mamy dla Was dobrą wiadomość. 92,1 proc. kąpielisk w Unii Europejskiej spełnia minimalne normy jakości wody określone w [dyrektywie dotyczącej jakości wody w kąpieliskach](#). Takie normy spełnia na przykład jezioro Serpentine w Londynie, które zostanie wykorzystane podczas tegorocznej olimpiady do organizacji kilku wydarzeń sportowych, na przykład maratonu pływackiego na wodach otwartych oraz części pływackiej trójboju.

Wyniki pochodzą z najnowszego rocznego sprawozdania dotyczącego jakości wody w kąpieliskach, sporządzonego przez Europejską Agencję Środowiska i Komisję Europejską, opisującego jakość wody w ponad 22 tysiącach kąpielisk nadmorskich oraz kąpielisk nad rzekami i jeziorami w całej Europie w ubiegłym roku.

Komisarz ds. środowiska **Janez Potočnik** powiedział: „Cieszę się, że jakość wody europejskich kąpielisk utrzymuje się na wysokim poziomie i że poprawiła się ona w stosunku do zeszłego roku. Wyraża większość Europejczyków jest zaniepokojona kwestią jakości wody i pragnie otrzymywać więcej informacji na ten temat. Stąd też musimy kontynuować nasze starania, aby zagwarantować, że wody w Europie nadają się zarówno do picia, jak i do kąpieli – oraz że cały ekosystem wodny jest w dobrej kondycji”.

Profesor **Jacqueline McGlade**, dyrektor wykonawcza Europejskiej Agencji Środowiska, stwierdziła: „Jakość wody w miejscowościach nadmorskich i innych kąpieliskach jest jedną z najważniejszych kwestii środowiskowych podejmowanych przez obywateli Europy. W kilku krajach nadal występuje jednak problem zanieczyszczeń pochodzących z rolnictwa i odpadów ściekowych, zatem musimy zdwoić wysiłki w celu zapewnienia publicznego dostępu do bezpiecznej i czystej wody.”

Z raportu wynika, że w 77,1 proc. kąpielisk woda była doskonałej jakości, tzn. spełniała najbardziej rygorystyczne wartości zalecane, co stanowi poprawę o 3,5 punktu procentowego w stosunku do ubiegłorocznych danych. W 93,1 proc. nadmorskich kąpielisk jakość wody określono jako „wystarczającą” lub też spełniała ona mniej rygorystyczne wartości obowiązkowe – co stanowi 1-procentową poprawę. Wody w mniej niż 2 proc. kąpielisk nie spełniały norm określonych w przepisach.

W swoich sprawozdaniach dotyczących jakości wody w kąpieliskach Cypr, Chorwacja, Malta i Grecja przedstawiły bardzo optymistyczne dane: ponad 90 proc. kąpielisk spełnia najbardziej rygorystyczne wartości zalecane (są to wody najwyższej jakości), a pozostałe są zgodne z wartościami obowiązkowymi. Na przeciwnym końcu skali znajdują się Holandia, Bułgaria, Łotwa, Luksemburg i Belgia - ze stosunkowo niskim odsetkiem kąpielisk spełniających rygorystyczne wartości zalecane, zwłaszcza w przypadku wód śródlądowych.

Jakość wody w najbardziej popularnych europejskich letnich miejscowościach wypoczynkowych była na ogół dobra – ponad 90 proc. kąpielisk spełniało wartości

obowiązkowe. W Hiszpanii, Portugalii i we Włoszech 80 proc. kąpielisk mogło pochwalić się wodą najwyższej jakości.

Od 1990 r. ogólna jakość wody w kąpieliskach w UE znacznie się poprawiła. Liczba kąpielisk nadmorskich, które nie spełniają przepisów dyrektywy dotyczącej jakości wody spadła z 9,2 proc. w 1990 r. do 1,5 proc. w roku 2011. Liczba kąpielisk śródlądowych, które nie spełniają obowiązkowych norm jakości zmniejszyła się z 11,9 proc. w 1990 r. do 2,4 proc. w 2011 r., co stanowi jedną z najniższych osiągniętych dotychczas wartości procentowych.

- **Kontekst**

Wody w europejskich kąpieliskach muszą spełniać normy określone w dyrektywie dotyczącej jakości wody w kąpieliskach z 2006 r., której przepisy muszą zostać wdrożone do grudnia 2014 r. Sprawozdania, które państwa członkowskie miały złożyć do końca ubiegłego roku, stanowią podstawę publikowanego przez UE sprawozdania podsumowującego dotyczącego jakości wody w kąpieliskach. W tegorocznym sprawozdaniu znalazły się informacje przekazane przez 27 państw członkowskich, a także Chorwację, Czarnogórę oraz Szwajcarię, które skontrolowały i zgłosiły jakość wód w swoich kąpieliskach, w większości przypadków zgodnie z nowymi przepisami. Sprawdzone kąpieliska to w dwóch trzecich kąpieliska zlokalizowane w wodach przybrzeżnych, a pozostałe znajdują się przy rzekach i jeziorach. Najwięcej kąpielisk nadmorskich znajduje się we Włoszech, w Grecji, we Francji, w Hiszpanii i w Danii, zaś największa liczba kąpielisk śródlądowych położona jest w Niemczech i we Francji. W laboratoriach sprawdzono występowanie niektórych rodzajów bakterii, w tym enterokoków jelitowych oraz bakterii *Escherichia coli* wskazujących na obecność zanieczyszczeń pochodzących głównie ze ścieków lub odchodów zwierzęcych. Klasyfikacja rozróżnia kąpieliska, które spełniają obowiązujące wartości, te, które spełniają surowsze wartości zalecane i te, które nie spełniają wartości obowiązujących. Obywatele mogą znaleźć więcej informacji na temat jakości wody w ich ulubionych miejscach kąpiele za pomocą [Europejskiego Systemu Informacji Wodnej \(WISE\)](#). Strona umożliwia użytkownikom korzystanie z interaktywnych map oraz pobieranie poszukiwanych danych. Za pośrednictwem strony internetowej [Eye on Earth](#) można również przesłać informacje na temat jakości wody miejscowego kąpieliska.

- **Więcej informacji:**

[Strona internetowa Europejskiej Agencji Środowiska poświęcona jakości wody w kąpieliskach](#)

12. ROLNICTWO - Komitet Regionów proponuje sprawiedliwszą i ambitniejszą WPR

W opinii przyjętej na sesji plenarnej w zeszły piątek Komitet Regionów (KR) zwrócił szczególną uwagę na strategiczne znaczenie przyszłej wspólnej polityki rolnej (WPR). Zasiadający w KR-ze burmistrzowie i przewodniczący regionów pragną sprawiedliwszej WPR, która umożliwiałaby dalej posuniętą regulację. Kładą też nacisk na zrównoważony charakter europejskiego rolnictwa i na wdrażanie środków w ścisłym powiązaniu ze specyficznymi potrzebami lokalnymi.

W najbliższych latach i dekadach rolnictwo europejskie będzie musiało podjąć poważne wyzwania, zwłaszcza takie jak bezpieczeństwo żywnościowe, ochrona środowiska naturalnego, zmiana klimatu, ochrona obszarów wiejskich i utrzymanie odpowiedniego poziomu życia rolników. Jest to więc zagadnienie o fundamentalnym znaczeniu dla Europy, tym bardziej że grunty rolne stanowią 47% jej powierzchni, a liczba gospodarstw rolnych sięga 12 mln, z czego 70% to małe gospodarstwa liczące mniej niż 5 hektarów” – mówi **René Souchon** (PSE, Francja), przewodniczący regionu Owernia i sprawozdawca przyjętej zdecydowaną większością głosów opinii KR-u na temat przyszłości WPR.

Opinia dotyczy wszystkich przedstawionych w październiku wniosków Komisji Europejskiej na temat reformy WPR na okres po roku 2013.

Z myślą o podjęciu licznych wyzwań, przed którymi stoi rolnictwo Unii, KR przedstawił swoje stanowisko w sprawie szeregu zasadniczych aspektów przyszłej WPR:

- konieczność utrzymania **ambitnego budżetu**, na miarę wyzwań, którymi są bezpieczeństwo żywnościowe, zrównoważona produkcja, konkurencyjność wszystkich rodzajów rolnictwa i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich;
- konieczność **publicznej regulacji rynków rolnych** – KR domaga się, by ponownie przeanalizowano wcześniejsze decyzje dotyczące wycofania kwot mlecznych i cukrowych oraz praw do sadzenia winorośli;
- stopniowe wprowadzenie **konwergencji płatności bezpośrednich** w skali europejskiej, aby zapewnić sprawiedliwszy rozdział wsparcia, uwzględniający realia ekonomiczne gospodarstw rolnych;

- **obniżenie wartości progowych stopniowego zmniejszania płatności** do 100 tys. euro pomocy przy pułapie 200 tys. euro;
- większe wysiłki na rzecz **obszarów o stałych niekorzystnych warunkach naturalnych** poprzez przeznaczenie na nie nawet do 10% funduszy z pierwszego filara WPR;
- **elastyczniejsze środki służące ekologizacji**;
- **utrzymanie płatności uzależnionych od produkcji**, zwłaszcza na obszarach o trudnych warunkach;
- wprowadzenie **tematycznych podprogramów rozwoju obszarów wiejskich** na rzecz produktów objętych oficjalnymi znakami jakości i na rzecz rolnictwa podmiejskiego;
- **wsparcie na badania i innowacje związane z rolnictwem**, poprzez przeznaczenie 10% środków drugiego filara WPR na ten priorytet.

Członkowie KR-u apelują również o wdrażanie WPR w ścisłym powiązaniu z konkretnymi potrzebami lokalnymi:

- **zwiększenie roli władz lokalnych i regionalnych** w realizacji WPR w ramach wielopoziomowego sprawowania rządów – obejmującego poziom europejski, krajowy, regionalny – tak aby uwzględnić różnorodność regionów UE;
- włączenie władz lokalnych i regionalnych w opracowywanie **umów o partnerstwie** między Unią Europejską i państwami członkowskimi;
- możliwość **wdrażania** na poziomie regionalnym **środków służących ekologizacji**, tak aby w opracowywanych w porozumieniu z rolnikami umowach terytorialnych należycie uwzględnić lokalne aspekty społeczno-gospodarcze, agronomiczne i ekologiczne;
- wdrożenie **europejskiej strategii rozwoju obszarów wiejskich** uwzględniającej różnorodność wszystkich takich obszarów.

Przyjęta opinia zostanie teraz przekazana do Komisji Europejskiej, Rady i Parlamentu Europejskiego, które kontynuują analizę wniosków ustawodawczych dotyczących WPR.

Ponadto Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi Parlamentu Europejskiego, która 29 lutego br. przeprowadziła wysłuchanie z udziałem René Souchona, oświadczyła, że jest bardzo zainteresowana wytycznymi zaproponowanymi w jego dokumencie roboczym i zaprosiła go do ponownego przedstawienia ostatecznej wersji opinii. Sprawozdawca ma zatem zaprezentować opinię KR-u na jednym z najbliższych posiedzeń tej komisji parlamentarnej. Stosowne sprawozdania zostaną przyjęte przez komisję najwcześniej jesienią, zaś pierwsze czytanie przed przyjęciem na sesji

plenarnej Parlamentu Europejskiego odbędzie się nie prędzej niż w styczniu, po przewidywanym na grudzień porozumieniu w sprawie wieloletnich ram finansowych. Opinia w sprawie [wniosków legislacyjnych dotyczących reformy wspólnej polityki rolnej i rozwoju obszarów wiejskich po 2013 r.](#)

13. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI - Komisja Europejska wzywa państwa członkowskie do wdrożenia krajowych strategii integracji Romów

W przyjętym 23 maja 2012 r. sprawozdaniu Komisja Europejska wezwała państwa członkowskie UE do wprowadzenia w życie swoich krajowych strategii mających na celu poprawę ekonomicznej i społecznej integracji 10 do 12 mln Romów zamieszkujących w Europie. Państwa członkowskie opracowały te strategie w odpowiedzi na przedstawione przez Komisję europejskie ramy krajowych strategii integracji Romów przyjęte w dniu 5 kwietnia 2011 r, które zostały wkrótce potem poparte przez przywódców państw UE.

Unijne ramy wyznaczają cztery obszary, w których konieczne jest podjęcie starań na poziomie krajowym w celu poprawy integracji Romów: dostęp do edukacji, zatrudnienia, opieki zdrowotnej i mieszkań. Po raz pierwszy wszystkie państwa członkowskie zobowiązały się do opracowania zintegrowanego podejścia w ramach tych czterech obszarów polityki oraz opracowały krajowe strategie w celu zajęcia się tymi obszarami priorytetowymi.

W przyjętym sprawozdaniu Komisja stwierdza, że państwa członkowskie podjęły starania zmierzające do opracowania kompleksowego podejścia do integracji Romów. W sprawozdaniu Komisji podkreślono jednak, że nadal pozostaje wiele do zrobienia, jeśli chodzi o zapewnienie dostatecznych środków finansowych na integrację Romów, wprowadzenie mechanizmów monitorowania i zwalczanie dyskryminacji oraz segregacji.

„Dobrą wiadomością jest, że państwa członkowskie wypełniły swoje zobowiązanie i przedstawiły strategie integracji Romów. Przedstawienie krajowych strategii jest pierwszym ważnym krokiem.”– powiedziała komisarz UE ds. sprawiedliwości i wiceprzewodnicząca Komisji **Viviane Reding**. „Państwa członkowskie muszą jednak teraz przejść do kolejnego etapu i zwiększyć wysiłki przy zastosowaniu bardziej konkretnych środków, wyraźnych celów, ukierunkowanego finansowania oraz należytego monitorowania i oceny. Potrzebujemy czegoś więcej niż strategii, które będą

istniały tylko na papierze. Potrzebujemy wymiernych rezultatów w polityce krajowej, które poprawią warunki życia od 10 do 12 mln Romów mieszkających w Europie.”

László Andor, komisarz UE ds. zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego, powiedział: „Integracja Romów w Europie jest naszą wspólną ekonomiczną, społeczną i moralną koniecznością, nawet jeżeli wyzwania stojące przed społecznościami romskimi w poszczególnych państwach członkowskich są zróżnicowane. Sprawozdanie uwypukla stwierdzoną już w naszym wniosku z października 2011 r. konieczność, by państwa członkowskie, na okres finansowania 2014-2020, posiadały odpowiednie strategie integracji Romów przed otrzymaniem pieniędzy z Europejskiego Funduszu Społecznego.”

Wszystkie państwa członkowskie uznają w swoich strategiach potrzebę zmniejszenia przepaści między społecznościami romskimi oraz nie-romskimi w czterech kluczowych obszarach określonych przez Komisję Europejską.

Większość państw członkowskich przedstawiła konkretne środki, które zamierza wprowadzić w celu osiągnięcia uzgodnionych celów.

Do **dobrych przykładów** można zaliczyć:

- promowanie integracji Romów w dziedzinie edukacji w **Słowenii, Hiszpanii i Finlandii**;
- programy w celu poprawy zatrudnienia w **Bułgarii i Hiszpanii**;
- wspieranie dostępu Romów do opieki zdrowotnej na **Węgrzech**, w **Irlandii i Rumunii** oraz środki mające na celu poprawę sytuacji mieszkaniowej we **Francji i na Węgrzech** (więcej przykładów znajduje się w załączniku).

Kolejnym pozytywnym aspektem jest to, że wszystkie państwa członkowskie zareagowały na wezwanie Komisji do utworzenia **krajowych punktów kontaktowych** w celu śledzenia postępów w realizacji strategii krajowych. Jest to dowodem silnej woli politycznej podjęcia wyzwań związanych z integracją Romów.

Omawiana ocena pokazuje jednak również, że większość państw członkowskich nie przeznaczyła dotąd wystarczających środków budżetowych na integrację Romów. **Jedynie 12 państw jasno określiło przeznaczone na ten cel fundusze**, niezależnie od tego, czy pochodzą one ze źródeł krajowych czy unijnych, oraz przedstawiło w swoich dokumentach strategicznych konkretne kwoty przeznaczone na środki na rzecz integracji Romów (Bułgaria, Czechy, Grecja, Łotwa, Litwa, Węgry, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowenia, Słowacja i Szwecja).

Komisja przedstawia zalecenia polityczne dla państw członkowskich w odniesieniu do każdego z czterech kluczowych obszarów integracji Romów i formułuje szczegółowe uwagi dotyczące każdej strategii krajowej, podkreślając kluczowe elementy i wskazując główne braki.

Komisja będzie regularnie oceniać działania podjęte przez państwa członkowskie w następstwie przyjętego sprawozdania. Komisja będzie publikować roczne sprawozdania z postępów w realizacji środków podejmowanych na poziomie krajowym w ramach UE. Sprawozdania te będą przyczyniać się do utrzymania kwestii integracji Romów w programie działań UE, a także sprawią, że państwa członkowskie będą czuć wzajemną presję, by wdrażać zalecenia Komisji oraz działania, które same zapowiedziały w swoich strategiach.

- **Kontekst**

Romowie – największa europejska mniejszość – są często ofiarami rasizmu, dyskryminacji i wykluczenia społecznego. Wiele romskich dzieci zamiast uczęszczać do szkoły spędza czas na ulicach. Romowie są często pozbawieni równych szans na rynku pracy. Kobiety romskie są nadal ofiarami przemocy i wykorzystywania.

Ze sprawozdania na temat sytuacji Romów w jedenastu państwach członkowskich, opublikowanego przez Agencję Praw Podstawowych (<http://fra.europa.eu>) wynika, że jeden na trzech ankietowanych Romów jest bezrobotny, 20 proc. nie jest objętych ubezpieczeniem zdrowotnym, a 90 proc. żyje poniżej progu ubóstwa. Wielu z nich codziennie zmaga się z uprzedzeniami, nietolerancją, dyskryminacją i wykluczeniem społecznym. Żyją oni na marginesie społeczeństwa i przeważnie w bardzo złych warunkach społeczno-ekonomicznych.

Rządy zaprzepaszczają szansę na wzrost dochodów i wydajności z powodu niewykorzystania potencjalnych talentów. W obecnej dobie kryzysu lepsza integracja gospodarcza i społeczna wszystkich obywateli UE jest zatem koniecznością, lecz by była ona skuteczna, niezbędne jest podjęcie wspólnych działań na wszystkich poziomach w celu uwzględnienia różnorodnych przyczyn wykluczenia. Badania Banku Światowego wskazują, że pełna integracja Romów mogłaby przynieść gospodarkom niektórych krajów około 0,5 mld euro rocznie dzięki zwiększeniu wydajności i wpływów podatkowych oraz ograniczeniu kosztów opieki społecznej.

Celem unijnych ram krajowych strategii integracji Romów jest dokonanie konkretnych zmian warunków życia ludności romskiej poprzez zmianę podejścia do integracji Romów. Odchodząc od fragmentarycznego podejścia skupionego na poszczególnych projektach, unijne ramy prawne po raz pierwszy przenoszą problem integracji Romów na szczebel UE i wyraźnie łączą go ze strategią „Europa 2020” – unijną strategią wzrostu. Ponadto krajowe programy reform w ramach europejskiego semestru zostaną poddane kontroli pod kątem spójności z krajowymi strategiami integracji Romów oraz – w razie potrzeby – państwa członkowskie zostaną poproszone o zajęcie się kwestią integracji Romów w swoich krajowych programach reform.

Wiele obszarów, w których należy zwiększyć integrację Romów – takich jak edukacja, zatrudnienie, opieka zdrowotna i mieszkania – wchodzi w zakres kompetencji krajowych lub regionalnych. Niemniej jednak UE odgrywa ważną rolę w koordynowaniu działań państw członkowskich i udzielaniu pomocy dzięki instrumentom finansowym, w tym funduszom strukturalnym i społecznym.

- **Dalsze informacje**

Komunikat Komisji Europejskiej: Krajowe strategie integracji Romów: pierwszy etap wdrażania unijnych ram (COM (2012) 226):

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0226:FIN:PL:PDF>

Wersje krajowych strategii przedstawionych przez państwa członkowskie można znaleźć na stronie internetowej:

http://ec.europa.eu/justice/discrimination/roma/national-strategies/index_en.htm

Europejski Fundusz Społeczny: Romowie:

<http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=63&langId=pl>

Więcej informacji na ten temat można znaleźć na stronie: <http://ec.europa.eu/roma>

14. ŻYWNOŚĆ - Komisja przyjęła przełomowy wykaz dopuszczonych oświadczeń zdrowotnych

Oświadczenia zdrowotne na etykietach i w reklamie produktów żywnościowych stały się istotnymi narzędziami marketingowymi, mającymi przyciągać uwagę konsumentów. Chodzi na przykład o informacje o znaczeniu wapnia dla zdrowych kości lub o roli witaminy C w funkcjonowaniu systemu odpornościowego. Unijni konsumenci oczekują, że informacje o kupowanych przez nich produktach są zgodne z prawdą, w szczególności jeżeli dotyczą one sugerowanych korzyści dla zdrowia.

W dniu 16 maja 2012 r. Komisja przyjęła wykaz 222 oświadczeń zdrowotnych. Wykaz ten, oparty na rzetelnych danych naukowych, będzie stosowany w całej UE. Pomoże on wyeliminować z rynku wprowadzające w błąd oświadczenia do końca tego roku.

John Dalli, komisarz do spraw zdrowia i polityki konsumenckiej, powiedział: „Dzisiejsza decyzja jest ukoronowaniem wielu lat pracy, stanowiąc przełom w dziedzinie regulacji oświadczeń zdrowotnych dotyczących żywności. Ogólnounijny wykaz dopuszczonych oświadczeń zdrowotnych będzie dostępny w internecie, dzięki czemu konsumenci we wszystkich państwach UE będą mogli dokonywać świadomych wyborów. Oświadczenia niemające podstaw naukowych będą musiały zniknąć z rynku.” Wykaz zapewnia także producentom żywności pewność prawa, co do tego, jakie oświadczenia zdrowotne można stosować, a jakich nie. Zmniejszy to także obciążenia administracyjne, gdyż od tej pory wszystkie organy odpowiedzialne za egzekwowanie prawa, sprawdzając, czy oświadczenia zdrowotne nie wprowadzają w błąd, będą mogły oprzeć się na jednym wykazie dopuszczonych oświadczeń zdrowotnych, obejmującym także warunki ich stosowania.

Komisarz Dalli dodał: „Prace nad wykazem nie zostały jeszcze zakończone. Korzystając z niezbędnej wiedzy naukowej, Komisja skupi się teraz na rozpatrzeniu pozostałych oświadczeń, co do których nie zapadła jeszcze decyzja.”

Oświadczenia, na które wydano zezwolenie, zostaną ujęte w unijnym rejestrze oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności, zgodnie z wymogiem rozporządzenia (WE) nr 1924/2006 w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności. **Unijny rejestr jest interaktywną bazą danych**, zamieszczoną na stronie internetowej Komisji.

Producenci żywności będą mieli 6 miesięcy na dostosowanie swojej działalności do nowych wymogów. Od **początku grudnia 2012 r.** dopuszczone będzie stosowanie tylko takich oświadczeń, w przypadku których wydano zezwolenie lub zawieszono procedurę oraz takich, które są jeszcze rozpatrywane. Pozostałe oświadczenia będą zakazane.

- **Kontekst**

Omawiane rozporządzenie Komisji wdraża rozporządzenie (WE) nr 1924/2006 w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności, w szczególności jego art. 13 ust. 3. W 2008 r. państwa członkowskie przedłożyły wykazy obejmujące ok. 44 tys. oświadczeń zdrowotnych, które Komisja scalała w jeden wykaz

zawierający ok. 4,6 tys. pozycji. Do 2010 r. oświadczenia te przekazano Europejskiemu Urzędowi ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA), który zbadał, czy są one naukowo uzasadnione. W czerwcu 2011 r. EFSA zakończył większość prac nad oświadczeniami zdrowotnymi nie dotyczącymi substancji roślinnych. Na posiedzeniu Stałego Komitetu ds. Łącucha Żywnościowego i Zdrowia Zwierząt w dniu 5 grudnia 2011 r. państwa członkowskie postanowiły dopuścić oświadczenia ujęte w wykazie załączonym do rozporządzenia Komisji. Parlament Europejski i Rada rozpatrywały ten wykaz w okresie kontroli, który upłynął w dniu 27 kwietnia 2012. Nie zgłoszono żadnych zastrzeżeń.

Przyjęty przez Komisję Europejską wykaz zawiera 222 oświadczeń, odpowiadających niemal 500 pozycjom ze scalonego wykazu. Na ponad 1 600 pozycji nie zostanie wydane zezwolenie. W odniesieniu do pozostałych niedługo zakończy się procedura wydawania zezwoleń. Egzekwowanie przepisów dotyczących oświadczeń zdrowotnych pozostaje w gestii organów państw członkowskich.

Więcej informacji na temat oświadczeń zdrowotnych:

http://ec.europa.eu/food/food/labellingnutrition/claims/index_en.htm

Więcej informacji na temat rejestru:

<http://ec.europa.eu/nuhclaims/>

15. RYBOŁÓWSTWO - Nowe porozumienie partnerów społecznych otwiera drogę do poprawy warunków pracy w sektorze rybołówstwa

Przedstawiciele unijnych pracodawców i związków zawodowych w sektorze rybołówstwa morskiego podpisali w dniu 21 maja 2012 r. porozumienie dotyczące zapewnienia godnych warunków pracy rybakom pracującym na statkach rybackich w odniesieniu do minimalnych wymogów dotyczących warunków zatrudnienia, zakwaterowania i żywienia, bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia, opieki medycznej i zabezpieczenia społecznego. Przedmiotowe porozumienie wdraża na szczeblu UE konwencję Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) dotyczącą pracy w sektorze rybołówstwa.

Przedmiotowe porozumienie potwierdza zobowiązanie UE do poprawy warunków pracy rybaków zarówno w Europie, jak i na świecie. Partnerzy społeczni UE zamierzają wezwać Komisję do przedstawienia porozumienia Radzie Ministrów UE w celu wdrożenia go za pomocą dyrektywy UE, zgodnie z art. 155 Traktatu o funkcjonowaniu

UE, co spowoduje, że przedmiotowe zasady staną się prawnie wiążące w Unii, oraz umożliwi szybszą ratyfikację konwencji MOP.

Porozumienie zostało podpisane, w imieniu pracodawców, przez Javiera Garata, przewodniczącego Europêche, oraz Giampaolo Buonfiglio, w imieniu Cogeca, jako przewodniczącego grupy roboczej ds. rybołówstwa „Copa-Cogeca”. Eduardo Chagas, sekretarz generalny Europejskiej Federacji Pracowników Transportu (ETF), podpisał tekst jako przedstawiciel pracowników. Porozumienie zostało podpisane na konferencji z okazji Europejskiego Dnia Morza, która odbywa się w dniach 21-22 maja w Göteborgu (Szwecja).

Maria Damanaki, komisarz ds. gospodarki morskiej i rybołówstwa, która była obecna na ceremonii podpisania, powiedziała: „Niniejsze porozumienie jest kluczowym krokiem na drodze do prawnego zobowiązania państw członkowskich UE do poprawy warunków pracy rybaków w Europie. Ma ono zasadniczo zastosowanie do wszystkich statków rybackich i wszystkich rybaków, w tym załóg wielonarodowych. Zobowiązuje ono władze do kontrolowania, czy zasady są przestrzegane, i zachęca do koordynacji między właściwymi organami. Sprawienie, by rybołówstwo stało się bezpieczniejszym i bardziej atrakcyjnym zawodem, to jeden z celów trwającej reformy wspólnej polityki rybołówstwa.”

László Andor, komisarz ds. zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego, powiedział: „Z zadowoleniem przyjmuję niniejsze porozumienie, które ustanawia wyraźne kryteria w odniesieniu do poprawy warunków pracy oraz zdrowia i bezpieczeństwa pracowników sektora rybołówstwa. Porozumienie to pokazuje, jak istotną rolę przy opracowywaniu regulacji na szczeblu UE może odegrać dialog społeczny.”

- **Kontekst**

Globalizacja wywarła głęboki wpływ na sektor rybołówstwa i prawa rybaków muszą być wspierane i chronione. Ryzyko wypadku powodującego urazy lub śmierć jest 2,4 razy większe w sektorze rybołówstwa morskiego od średniej we wszystkich innych gałęziach przemysłu UE. Sektor rybołówstwa odpowiada za 7 proc. wszystkich wypadków śmiertelnych w miejscu pracy na świecie, chociaż pracuje w nim jedynie 355 000 osób, co stanowi mniej niż 0,2 proc. siły roboczej UE. Sektor rybołówstwa jest głównym źródłem zatrudnienia w niektórych państwach członkowskich (w Grecji 1,5 proc.), regionach (np. 3 proc. miejsc pracy w hiszpańskim regionie Galicja) lub społecznościach nadbrzeżnych (np. 68 proc. miejsc pracy w Killybegs, w Irlandii).

Konwencja MOP nr 188 obejmuje i uzupełnia inne, już obowiązujące konwencje MOP, a także określa minimalne wymogi dotyczące pracy na statkach rybackich, w tym w odniesieniu do zakwaterowania i wyżywienia, zdrowia i bezpieczeństwa, opieki medycznej, warunków umownych i zabezpieczenia społecznego. Uzupełnia ją zalecenie MOP nr 199. Mimo że konwencja ta została przyjęta przez Konferencję Ogólną MOP w czerwcu 2007 r., nie weszła ona jeszcze w życie, ponieważ musi zostać ratyfikowana przez co najmniej dziesięciu sygnatariuszy.

Traktat UE uprawnia także partnerów społecznych UE do żądania, aby podpisane przez nich porozumienie zostało przetransponowane do prawodawstwa UE w drodze decyzji Rady i w ten sposób stało się prawnie wiążące dla wszystkich państw członkowskich UE. Niniejsze porozumienie nie tylko usprawni wdrażanie konwencji MOP, lecz także utoruje drogę do jej pełnej ratyfikacji przez państwa członkowskie UE do końca 2012 r., tak aby konwencja mogła wejść w życie na całym świecie w 2013 r.

Porozumienie zostało osiągnięte w wyniku rozpoczętych w 2010 r. negocjacji między europejskimi partnerami społecznymi w sektorze rybołówstwa morskiego (organizacją *Europêche-Cogeca* reprezentującą pracodawców oraz Europejską Federacją Pracowników Transportu).

W celu ratyfikowania konwencji konieczne jest przyjęcie przepisów zarówno na poziomie krajowym, jak i unijnym. W odniesieniu do prawa UE Komisja wszczęła proces legislacyjny poprzez konsultacje z partnerami społecznymi w 2007 r. Dnia 7 czerwca 2010 r. Rada przyjęła decyzję upoważniającą państwa członkowskie do ratyfikowania, w interesie UE, konwencji MOP, uściślając, że „państwa członkowskie powinny dołożyć starań w celu podjęcia niezbędnych kroków, aby możliwie najszybciej, najlepiej przed dniem 31 grudnia 2012 r., przedłożyć dokumenty ratyfikacyjne konwencji”.

Ustanowienie obowiązujących ram prawnych to tylko pierwszy krok. Państwa członkowskie UE muszą dopilnować – poprzez kontrole i inspekcje - aby przepisy były przestrzegane. Powyższe stosuje się wyraźnie nie tylko do statków rybackich pływających pod banderą państwa członkowskiego UE, lecz także do statków pływających pod banderą państw, które nie ratyfikowały konwencji, gdy zawijają one do portu UE.

Komisja będzie pomagać państwom członkowskim w wykonywaniu ich obowiązków. Ponadto Europejski Fundusz Rybacki oraz, począwszy od 2014 r., Europejski Fundusz

Morski i Rybacki, będzie wspierać finansowo sektor rybołówstwa w celu poprawy bezpieczeństwa na statkach i umożliwienia pracownikom uczestniczenia w specjalnych szkoleniach.

Niedawne badanie 24 społeczności nadbrzeżnych w Europie wykazało, że szefowie flot napotyka coraz większe trudności ze skompletowaniem załóg składających się z lokalnych, dobrze wykwalifikowanych pracowników i muszą zatrudniać obywateli państw trzecich lub – w przypadku łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego – korzystać z usług pracowników kontynuujących pracę po osiągnięciu wieku emerytalnego. Badanie pokazuje, że rybołówstwo nie oferuje po prostu perspektywy atrakcyjnej kariery. Spadek wielkości połowów - a zatem niepewne perspektywy zawodowe – i stosunkowo niskie płace stanowią tylko częściowe wyjaśnienie tego zjawiska. Inny aspekt problemu to względy bezpieczeństwa i trudne warunki pracy na statkach rybackich.

- **Więcej informacji**

Polityka rybołówstwa <http://ec.europa.eu/fisheries>

Europejski Dzień Morza <http://ec.europa.eu/maritimeday>

Zatrudnienie, sprawy społeczne i włączenie społeczne: <http://ec.europa.eu/social/>

Strona internetowa László Andora: http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/andor/

Aby otrzymywać pocztą elektroniczną bezpłatny biuletyn informacyjny Komisji Europejskiej na temat zatrudnienia, spraw społecznych i równości szans, odwiedź stronę: <http://ec.europa.eu/social/e-newsletter>

16. PRAWA OBYWATELSKIE - Komisja Europejska uruchamia najszersze jak dotąd konsultacje społeczne i prosi obywateli o określenie przyszłego programu

W dniu 10 maja br. Komisja Europejska zwróciła się do obywateli z całej Unii Europejskiej o pomoc w określeniu programu politycznego na kolejne lata oraz ukształtowania przyszłości Europy w największych jak dotąd konsultacjach społecznych na temat praw obywatelskich. W ramach konsultacji, które potrwać cztery miesiące, do 9 września, obywatele zostaną zapytani o przeszkody, na jakie napotykają, wykonując swoje prawa jako obywatele UE, np. gdy podróżują po Europie, podczas głosowania lub kandydowania w wyborach lub dokonując zakupów internetowych. Inicjatywa ta poprzedza obchody Europejskiego Roku Obywateli w 2013 r.

Opinie społeczeństwa zostaną bezpośrednio uwzględnione w programie politycznym Komisji i będą stanowić podstawę sprawozdania dotyczącego obywatelstwa UE z 2013 r., które ma zostać przedstawione dokładnie za rok: 9 maja 2013 r.

„Dwadzieścia lat po tym, jak w niewielkim nadgranicznym mieście Maastricht stworzyliśmy obywatelstwo UE, musimy ożywić europejski projekt, i musimy to uczynić z bezpośrednią pomocą naszych obywateli” powiedziała wiceprzewodnicząca Viviane Reding, pierwsza unijna komisarz ds. obywatelstwa. „Unia Europejska istnieje po to, by służyć obywatelom. Oczekują oni od niej konkretnych rezultatów, takich jak tańsze opłaty roamingowe, większe prawa dla ofiar przestępstw oraz łatwiejsze zakupy internetowe dla obywateli – i właśnie to im dajemy. Bezpośredni wkład obywateli pomoże nam kontynuować ten proces, a nawet uzyskiwać jeszcze lepsze wyniki w przyszłości. Zwracam się do wszystkich obywateli o poświęcenie kilku minut i przekazanie nam swojej opinii: chodzi tu o Wasze prawa i Waszą przyszłość”.

W 2010 r. Komisja Europejska przyjęła pierwsze sprawozdanie na temat obywatelstwa UE, w którym wymieniła 25 konkretnych działań mających zaradzić problemom napotykanym przez obywateli UE podczas wykonywania swoich praw. Od tego czasu Komisja pracuje nad realizacją swoich przyrzeczeń poprzez:

- wzmocnienie praw blisko 75 mln ofiar przestępstw rocznie w całej UE;
- ograniczenie biurokracji dla 3,5 mln osób rejestrujących samochód w innym państwie UE każdego roku, co przyniesie oszczędności rzędu 1,5 mld euro;
- zakazanie stosowania dodatkowych opłat za korzystanie z kart kredytowych oraz domyślnie zaznaczonych pól dla osób dokonujących zakupów online;
- wzmocnienie prawa do rzetelnego procesu dla wszystkich obywateli UE, co znajdzie zastosowanie do 8 mln postępowań rocznie;
- wyjaśnienie praw majątkowych 16 mln „międzynarodowych” par mieszkających w UE.

Z dotychczasowymi postęпами można się bliżej zapoznać na poniższej stronie:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/reding/factsheets/index_en.htm.

Tym niemniej wielu obywateli nadal napotyka na bariery podczas korzystania z praw przysługujących im jako obywatelom Europy. Dlatego też Komisja pragnie dowiedzieć się, z jakimi problemami mogą borykać się obywatele przemierzający się w UE, niezależnie od tego, czy celem ich podróży jest praca, studia, czy wypoczynek, czy korzystają z praw wyborczych czy też konsumenckich. Komisja pragnie również dowiedzieć się, w jakiej Unii Europejskiej obywatele pragnęliby żyć w 2020 r.

W ciągu kolejnych czterech miesięcy (od 9 maja do 9 września 2012 r.) można będzie wypełnić w internecie krótki kwestionariusz:

<http://ec.europa.eu/your-rights-your-future>.

- **Kontekst**

Dzięki obywatelstwu UE – które nie zastępuje obywatelstwa krajowego, lecz uzupełnia je – wszyscy obywatele 27 państw członkowskich UE mają pakiet dodatkowych praw jako obywatele UE. Obejmują one prawo do głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych i europejskich w państwie UE zamieszkania, prawo do ochrony konsularnej zagranicą na takich samych warunkach, co obywatele oraz prawo petycji do Parlamentu Europejskiego, skargi do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i – od 2012 roku – prawo do udziału w europejskiej inicjatywie obywatelskiej.

Swoboda przemieszczania się jest najbardziej cenionym prawem wynikającym z obywatelstwa UE. Rocznie Europejczycy odbywają ponad miliard podróży w UE i coraz więcej obywateli korzysta z prawa do osiedlenia się w innym państwie członkowskim UE: w 2009 r. około 11,9 mln osób mieszkało w państwie członkowskim innym niż ich własne. W 2010 r. liczba ta wzrosła do 12,3 mln. Liczby te wzrosną jeszcze bardziej, gdy uwzględnimy obywateli UE swobodnie przemieszczających się przez granice Unii na krótkie okresy czasu. Co więcej, ok. 40 mln obywateli dokonuje zakupów internetowych w innych państwach UE.

W [sprawozdaniu z 2010 r. na temat obywatelstwa UE](#) nakreślono 25 konkretnych działań mających na celu usunięcie przeszkód dla obywateli UE w korzystaniu z ich prawa do swobodnego przemieszczania się w UE. Jedno z nich służy pogłębieniu świadomości obywateli na temat ich statusu jako obywateli UE, ich praw oraz ich znaczenia w życiu codziennym. Komisja zaproponowała zatem wyznaczenie roku 2013 jako Europejskiego Roku Obywateli oraz zorganizowanie specjalnych imprez o tematyce europejskiego obywatelstwa i polityk związanych z obywatelstwem przez cały ten rok.

W trakcie Europejskiego Roku Obywateli w 2013 r., Komisja opublikuje drugie sprawozdanie na temat obywatelstwa UE, które będzie służyć jako plan działania na rzecz całkowitego usunięcia pozostałych przeszkód uniemożliwiających obywatelom UE pełne korzystanie z przysługujących im praw.

- **Dodatkowe informacje**

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Viviane Reding, unijnej komisarz ds. sprawiedliwości: <http://ec.europa.eu/reding>

Konsultacje społeczne: <http://ec.europa.eu/your-rights-your-future>

Obywatelstwo UE: <http://ec.europa.eu/justice/citizen>

Portal informacyjny Dyrekcji Generalnej ds. Sprawiedliwości:

http://ec.europa.eu/justice/news/intro/news_intro_en.htm

17. POLITYKA SPOŁECZNA - Komisja rozpoczyna realizację projektu pilotażowego „Twoja pierwsza praca z EURES-em”, aby pomóc młodym ludziom w znalezieniu zatrudnienia

Komisja Europejska rozpoczęła w dniu 21 maja 2012 r. realizację projektu pilotażowego mającego pomóc młodym ludziom w znalezieniu pracy w innym państwie UE. Projekt „Twoja pierwsza praca z EURES-em” w swojej fazie początkowej będzie miał na celu poprawę mobilności transgranicznej 5 000 osób. Będzie on również służyć jako platforma do badań w zakresie przekształcenia EURES – sieci służb zatrudnienia państw członkowskich – w kierunku ogólnoeuropejskiej służby zatrudnienia.

Zgodnie z zapowiedzią zawartą w pakiecie Komisji na rzecz zatrudnienia z kwietnia 2012 r., Komisja zamierza usprawnić EURES w celu zapewnienia większej przejrzystości na europejskim rynku pracy oraz skierowania osób poszukujących pracy i zmieniających ją tam, gdzie są miejsca pracy. Projekt będzie również ułatwiać i zapewniać dostęp w czasie rzeczywistym do wolnych miejsc pracy oferowanych w UE oraz przedstawiać pracodawcom grupy kandydatów o odpowiednich kwalifikacjach.

Komisarz UE ds. zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego **László Andor** powiedział: „Projekt pilotażowy „Twoja pierwsza praca z EURES-em” odzwierciedla nasze pierwsze kroki w kierunku bardziej dostosowanych do indywidualnych potrzeb usług pośrednictwa pracy, które pomogą ludziom znaleźć pracę w innych państwach europejskich. Pomaganie osobom z odpowiednimi umiejętnościami w znalezieniu zatrudnienia w innych państwach, które potrzebują takich umiejętności, może stanowić część rozwiązania problemu europejskiego kryzysu bezrobocia.”.

W programie „Pierwsza praca z EURES-em” cztery wstępnie wybrane służby zatrudnienia z Niemiec, Hiszpanii, Danii i Włochy będą pomagać młodym osobom w poszukiwaniu pracy w państwach członkowskich innych niż ich własne państwa. W

ramach tego programu młodzi obywatele UE w wieku 18-30 lat otrzymają informacje i pomoc w rekrutacji, jak również możliwość finansowego wsparcia dla ich kandydatur lub szkoleń. Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), tj. firmy zatrudniające do 250 pracowników, mogą złożyć wniosek o wsparcie finansowe na pokrycie części kosztów szkolenia nowo przyjętych pracowników oraz na dofinansowanie działań związanych z ich adaptacją w nowym kraju.

Opublikowane w dniu 21 maja br. Europejski Monitor Wolnych Stanowisk Pracy i Europejski Biuletyn Mobilności Zawodowej również przyczyniają się do dopasowywania poszukiwanych profili pracowników i osób poszukujących pracy za granicą. Europejski Monitor Wolnych Stanowisk Pracy oferuje kompleksowy przegląd najnowszych zmian na europejskim rynku pracy i prezentuje tendencje w zakresie zapotrzebowania na siłę roboczą. Monitor wskazuje, że wyższe kwalifikacje są nadal istotnym czynnikiem wpływającym na możliwości zatrudnienia, podczas gdy zwiększa się liczba państw, które odnotowują spadek liczby wolnych miejsc pracy.

Biuletyn Mobilności Zawodowej zawiera analizę wolnych miejsc pracy ogłoszonych na portalu zatrudnienia EURES i wskazuje, gdzie istnieją najlepsze możliwości zatrudnienia. Według danych tego biuletynu stanowiska pracy, na które występuje największy popyt w UE, to handlowcy, specjaliści w dziedzinie finansów i pracownicy w gospodarstwach domowych i restauracjach.

- **Kontekst**

Ponad 5,5 mln młodych Europejczyków poszukuje obecnie pracy.

Strona internetowa „Twoja pierwsza praca z EURES-em” jest dostępna na portalu Europa na stronie: <http://ec.europa.eu/social/home.jsp?langId=pl>. Zawiera ona dane kontaktowe służb zatrudnienia „Twoja pierwsza praca z EURES-em” oraz warunki udziału. Przewodnik, ulotka informacyjna i nagranie wideo są również dostępne na stronie internetowej wraz ze szczegółowymi informacjami na temat tej nowej inicjatywy UE.

Dane wykorzystane w Europejskim Monitorze Wolnych Stanowisk Pracy pochodzą z wielu różnych źródeł: publicznych służb zatrudnienia, agencji pracy tymczasowej, usług online, urzędu statystycznego UE, statystyk w zakresie wolnych miejsc pracy (badanie aktywności ekonomicznej ludności), krajowych urzędów statystycznych i innych odpowiednich badań.

Kwartalnik Europejski Biuletyn Mobilności Zawodowej, podobnie jak Europejski Monitor Wolnych Stanowisk Pracy, jest częścią [pakietu na rzecz zatrudnienia](#) Komisji Europejskiej skierowanego przede wszystkim do osób poszukujących pracy poza granicami ich macierzystego regionu/państwa oraz do doradców EURES w celu udzielenia im pomocy.

- **Dodatkowe informacje**

Twoja pierwsza praca z EURES-em: <http://ec.europa.eu/social/home.jsp?langId=pl>

EURES: <http://ec.europa.eu/eures/home.jsp?lang=pl>

Mobilna młodzież: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=950&langId=pl>

Inicjatywa „Szanse dla młodzieży”:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1006&langId=pl>

Europejski Monitor Wolnych Stanowisk Pracy:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=1283&furtherNews=yes>

18. SPRAWY WEWNĘTRZNE - Komisja po raz pierwszy ocenia funkcjonowanie strefy Schengen

Ponad 400 milionów Europejczyków może obecnie swobodnie przemieszczać się w całej strefie Schengen. Co roku odbywają oni ponad 1,25 mld podróży, należy zatem chronić prawo obywateli do swobodnego przemieszczania się. Komisja przyjęła pierwszą ocenę strefy Schengen, która będzie przeprowadzana co dwa lata i która przyczyni się do lepszego politycznego kierownictwa i współpracy między państwami uczestniczącymi w strefie Schengen. Sprawozdaniu towarzyszą wytyczne, których celem jest zapewnienie spójnych wykładni i wdrożenia wybranych zagadnień, w duchu solidarności.

„Schengen jest jednym z najbardziej cenionych osiągnięć europejskiej integracji. Układ ten jest powszechnie akceptowany przez obywateli UE oraz w dużym stopniu przyczynia się do osiągnięcia przez nas dobrobytu gospodarczego. Każdy powinien wnieść wkład w proces zachowania Schengen. Proces ten rozpoczyna się od regularnej debaty w Parlamencie Europejskim i Radzie, dla której przedstawione w dniu dzisiejszym sprawozdanie stanowi dobrą podstawę” - oświadczyła **Cecilia Malmström**, komisarz do spraw wewnętrznych.

Pierwsze sprawozdanie obejmuje okres od 1 listopada 2011 r. do 30 kwietnia 2012 r. i ocenia w szczególności:

- **Sytuację na granicach zewnętrznych i w obrębie strefy Schengen**

Presja na granice zewnętrzne Schengen koncentruje się na ograniczonej liczbie kluczowych punktów, usytuowanych w szczególności we wschodniej części rejonu Morza Śródziemnego na trasie przez Turcję do Grecji. W ciągu ostatnich trzech miesięcy 2011 r. wykryto na granicach zewnętrznych prawie 30 000 nielegalnych przekroczeń granicy, z czego około 75% miało miejsce na trasie we wschodniej części rejonu Morza Śródziemnego.

Po tym jak wykryto poważne niedociągnięcia w Grecji, Komisja uważa, że wysiłki podejmowane szczególnie w zakresie kontroli zewnętrznych granic lądowych i morskich muszą pozostać priorytetem. W związku z tym UE powinna kontynuować wspieranie wysiłków tego państwa w zakresie zarządzania jego granicami zewnętrznymi, w szczególności poprzez wspieranie Grecji w bardziej efektywnym wykorzystaniu odpowiednich funduszy UE na rzecz zarządzania migracjami.

- **Stosowanie przepisów Schengen**

W trakcie sześciomiesięcznego okresu objętego sprawozdaniem kontrole na granicach wewnętrznych zostały przywrócone jedynie w dwóch przypadkach: przez Francję na jej granicy z Włochami (w dniach 3-4 listopada 2011 r. przy okazji szczytu G20) i przez Hiszpanię na jej granicy z Francją i w portach lotniczych w Barcelonie i Gironie (w dniach 2-4 maja 2012 r. przy okazji posiedzenia Europejskiego Banku Centralnego). Komisja będzie nadal czuwać nad pełnym wdrożeniem przepisów UE, w szczególności w odniesieniu do kontroli policyjnych i przeszkód na granicach wewnętrznych.

W kilku uczestniczących państwach prawidłowe stosowanie przepisów zostało poddane weryfikacji (za pośrednictwem mechanizmu oceny Schengen) w zakresie: granic powietrznych na Węgrzech, Malcie i w Słowenii, wiz w Republice Czeskiej, na Węgrzech, Malcie i w Słowenii, systemu informacyjnego Schengen (SIS)/Sirene w Finlandii i Szwecji, współpracy policyjnej na Malcie, w Słowenii, Szwecji, Islandii i Norwegii oraz ochrony danych w Republice Czeskiej, na Węgrzech, w Polsce, Słowacji i Islandii. Choć ze sprawozdania wynika, że w niektórych przypadkach wskazano na pewne możliwości udoskonaleń, żadna z ocen nie wykazała niedociągnięć, które wymagałyby natychmiastowych działań ze strony Komisji.

- **Procedury wydawania wiz i systemy bezwizowe**

Uruchomienie wizowego systemu informacyjnego (VIS) w dniu 11 października 2011 r. okazało się skuteczne w pierwszym regionie wdrażania (Algieria, Egipt, Libia, Mauretania, Maroko i Tunezja). W ciągu dwóch lat wszystkie urzędy konsularne państw Schengen na świecie powinny zostać podłączone do wizowego systemu informacyjnego.

- **Wytyczne dotyczące wydawania (czasowych) dokumentów pobytowych i dokumentów podróży**

Komisja Europejska podkreśla potrzebę powiadamiania przez państwo członkowskie pozostałych państw członkowskich i Komisji w odpowiednim czasie o decyzjach, które zamierza podjąć w odniesieniu do wydawania dokumentów pobytowych. Jeżeli migrant nie spełnia warunków dla podróżujących w strefie Schengen, państwo członkowskie wydające (tymczasowe) zezwolenie na pobyt powinno wybrać możliwość wydania dokumentów pobytowych (na czas oznaczony), które nie stanowią odpowiednika krótkoterminowej wizy Schengen. Państwa członkowskie powinny informować posiadaczy takich dokumentów w odpowiedni i skuteczny sposób o warunkach, na jakich mogą oni (lub nie mogą) podróżować w obrębie strefy Schengen.

- **Wytyczne dotyczące działań policji w wewnętrznych strefach przygranicznych**

Państwa członkowskie mogą korzystać z uprawnień policji w wewnętrznych strefach przygranicznych w celu sprawdzenia prawa danej osoby do pobytu w obrębie danego terytorium. Jednakże kontrole mogą być wyłącznie prowadzone na miejscu, odpowiednio do oceny ryzyka.

Przy ocenie zgodności kontroli policyjnych w wewnętrznych strefach przygranicznych z przepisami Schengen konieczne jest zbadanie, w jaki sposób te kontrole są przeprowadzane w praktyce. Komisja powinna domagać się konkretnych informacji statystycznych od państw członkowskich; może w związku z tym zażądać od danego państwa członkowskiego przedstawienia informacji na temat kontroli przeprowadzonych na granicy w danym okresie, a także na temat tego, w jaki sposób przyczyniły się one do osiągnięcia celów ustanowionych w krajowym ustawodawstwie lub strategiach dotyczących np. zwalczania przestępczości transgranicznej.

- **Kontekst**

We wrześniu 2011 r. Komisja przedłożyła wnioski mające na celu zwiększenie skuteczności i wiarygodności systemu Schengen.

W swoim komunikacie „Ład Schengen - wzmocnienie obszaru bez kontroli na granicach wewnętrznych” Komisja przedstawiła szczegółowo swój zamiar przedkładania instytucjom UE dwa razy w roku przeglądu funkcjonowania Schengen.

Pierwsze sprawozdanie stanowi podstawę dla debaty w Parlamencie Europejskim i w Radzie, a także przyczynia się do lepszego politycznego kierownictwa i współpracy między 26 krajami, które tworzą strefę Schengen (wszystkie państwa członkowskie UE z wyjątkiem Wielkiej Brytanii, Irlandii, Rumunii, Bułgarii i Cypru, oraz państwa spoza UE takie jak Islandia, Norwegia, Szwajcaria i Lichtenstein).

- **Dodatkowe informacje**

Strona internetowa komisarz do spraw wewnętrznych, Cecilii Malmström:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/malmstrom/welcome/default_en.htm

Strona Dyrekcji Generalnej do Spraw Wewnętrznych:

http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/index_en.htm

19. SPRAWY WEWNĘTRZNE - Wniosek dotyczący EURODAC: ukończenie wspólnego europejskiego systemu azylowego

W 2011 r. 27 państw członkowskich UE otrzymało ponad 300 000 wniosków o udzielenie azylu, czyli o 16,2 % więcej niż w 2010 r. Choć jest to nadal znacznie mniej niż rekordowa liczba 425 000 wniosków otrzymanych w 2001 r., wzrost przepływów azylowych może nadweryżyć możliwości niektórych państw członkowskich w zakresie przyjmowania azylantów. Komisja zaproponowała poprawę ogólnej wydajności systemu EURODAC, który ułatwia szybkie i prawidłowe ustalenie państwa członkowskiego odpowiedzialnego za ocenę wniosku o udzielenie azylu.

„Nowy wniosek dotyczący systemu EURODAC stanowi integralną część pakietu środków niezbędnych do ustanowienia wspólnego europejskiego systemu azylowego (CEAS). Umożliwia on krajowym organom ścigania sprawdzanie odcisków palców w bazie EURODAC w bardzo ograniczonych i ściśle określonych sytuacjach, aby pomagać im w zapobieganiu najpoważniejszym przestępstwom i terroryzmowi oraz ich

zwalczaniu. Wyszukiwanie będzie możliwe jedynie na zasadzie uzyskania pozytywnego wyniku lub braku wyniku, a sprawdzanie w bazie EURODAC będzie dopuszczalne jedynie w sytuacji, gdy uprzednie przeszukiwanie w krajowych bazach danych lub bazach danych innych państw członkowskich nie przyniesie żadnych wyników. Wprowadzono solidne zabezpieczenia w celu zagwarantowania pełnego poszanowania praw podstawowych i prawa do prywatności oraz w celu dopilnowania, by system nie wywierał w żaden sposób negatywnego wpływu na prawo do azylu” – powiedziała **Cecilia Malmström**, komisarz do spraw wewnętrznych.

System EURODAC, umożliwiający gromadzenie odcisków palców osób ubiegających się o azyl, funkcjonuje od 2003 r. i stanowi zasadniczy element wspólnego europejskiego systemu azylowego UE.

Przyjęty wniosek przewiduje bardziej przejrzyste terminy przekazywania danych, zapewnia pełną zgodność z najnowszym prawodawstwem w dziedzinie azylu oraz lepiej odpowiada wymogom w zakresie ochrony danych. Przewiduje on również możliwość przeglądania bazy danych EURODAC przez krajowe organy ścigania w celu zapobiegania przestępstwom terrorystycznym i innym poważnym przestępstwom oraz wykrywania i ścigania tych przestępstw, zgodnie z żądaniami państw członkowskich UE.

Porównanie odcisków palców przechowywanych przez wyznaczone organy ścigania państw członkowskich i Europol z odciskami przechowywanymi w bazie danych EURODAC będzie możliwe jedynie w szczególnych przypadkach zgodnie ze ściśle zdefiniowanymi kryteriami. Wniosek wyraźnie wyklucza możliwość systematycznego przeszukiwania bazy danych EURODAC przez organy ścigania oraz zabrania im udostępniania uzyskanych danych osobowych państwom trzecim, organizacjom i innym podmiotom. Ustanawia on również rygorystyczne zabezpieczenia mające zagwarantować bezpieczeństwo przetwarzanych danych osobowych oraz poddaje przetwarzanie danych nadzorowi niezależnych publicznych organów ochrony danych. Te przepisy dotyczące dostępu do danych i bezpieczeństwa danych gwarantują przestrzeganie praw podstawowych osób, których odciski palców są przechowywane w bazie danych EURODAC, oraz ochronę prawa do prywatności osób ubiegających się o azyl i nielegalnych migrantów.

- **Kontekst**

EURODAC był pierwszym instrumentem przyjętym w dziedzinie azylu ([rozporządzenie 2725/2000/EC](#)). Jest to sztandarowy europejski informatyczny system

biometryczny, który pomaga zapewnić właściwe wdrażanie rozporządzenia dublińskiego, ułatwiając identyfikację obywateli państw trzecich, którzy zazwyczaj nie posiadają dokumentów tożsamości. Okazał się on skutecznym narzędziem ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za ocenę wniosku o udzielenie azylu oraz ochrony systemu azylowego przed nadużyciami poprzez zapobieganie składaniu przez tę samą osobę wielu wniosków w różnych państwach członkowskich.

Jednak po kilku latach funkcjonowania konieczne jest wprowadzenie pewnych uaktualnień, zwłaszcza w celu ograniczenia opóźnień w przekazywaniu danych przez niektóre państwa członkowskie, tj. czasu jaki upływa od momentu pobrania odcisków palców do momentu wysłania ich do centralnej jednostki EURODAC.

Aby ułatwić postępy w zakresie wprowadzania całego pakietu azylowego, wniosek umożliwia obecnie również przeglądanie bazy danych EURODAC przez organy ścigania w celu zapobiegania przestępstwom terrorystycznym i innym poważnym przestępstwom oraz wykrywania i ścigania tych przestępstw.

Wniosek zostanie przedstawiony ministrom do spraw wewnętrznych na następnym posiedzeniu Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w dniach 7-8 czerwca 2012 r.

- **Dodatkowe informacje**

http://ec.europa.eu/home-affairs/news/intro/news_intro_en.htm

Strona internetowa komisarz do spraw wewnętrznych, Cecilii Malmström:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/malmstrom/welcome/default_en.htm

Strona Dyrekcji Generalnej do Spraw Wewnętrznych:

http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/index_en.htm

20. SPRAWY GOSPODARCZE - Wiosenna prognoza na lata 2012-13: w kierunku powolnego ożywienia gospodarczego

W związku ze spadkiem produkcji odnotowanym pod koniec 2011 r. szacuje się, że gospodarka UE znajduje się obecnie w fazie umiarkowanej recesji. Mimo iż niepewność co do perspektyw gospodarczych i finansowych pozostaje wysoka, zdecydowane działania polityczne i znaczne postępy dokonane w ramach instytucji UE doprowadziły do złagodzenia napięć na rynku finansowym na początku 2012 r. i przyczyniły się do pierwszych oznak ustabilizowania zaufania, które powinno umocnić się w okresie objętym prognozą. Wraz ze spodziewanym przyspieszeniem tempa

wzrostu gospodarczego w skali światowej, ożywienie gospodarcze powinno powoli nadejść począwszy od drugiej połowy tego roku. Obraz przedstawiony w prognozie śródkresowej w lutym potwierdza się w dużej mierze dla roku 2012, przy braku wzrostu realnego PKB w UE i jego spadku o -0,3 proc. w strefie euro. Na rok 2013 przewiduje się wzrost na poziomie 1,3 proc. w UE i 1,0 proc. w strefie euro. Bezrobocie prawdopodobnie utrzyma się na wysokim, wynoszącym 10 proc. poziomie w UE i 11 proc. w strefie euro w okresie objętym prognozą. Inflacja powinna zaś zmniejszać się stopniowo w miarę zanikania skutków spowodowanych wyższymi cenami ropy naftowej oraz podwyżkami podatków. Przewiduje się postęp konsolidacji budżetowej oraz spadek w 2013 r. deficytów publicznych do poziomu 3,3 proc. w UE i nieco poniżej 3 proc. w strefie euro. Sytuacja gospodarcza różni się znacznie w poszczególnych państwach członkowskich, również ze względu na trwającą obecnie korektę istotnych dysproporcji pomiędzy bilansami płatniczymi a warunkami strukturalnymi, które ujawniły się w ciągu ostatnich lat.

Olli Rehn, wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej ds. gospodarczych i walutowych oraz euro, stwierdził: „Ożywienie gospodarcze jest już blisko, ale sytuacja gospodarcza pozostaje niestabilna, nadal istnieją duże różnice między państwami członkowskimi. Jesteśmy świadkami trwającej korekty zaburzeń równowagi budżetowej i strukturalnej, które nagromadziły się przed i po wystąpieniu kryzysu, i które pogarszały nadal niekorzystne nastroje gospodarcze. Jednakże bez dalszych zdecydowanych działań niski wzrost gospodarczy w UE może się utrzymać. Zdrowe finanse publiczne są warunkiem trwałego wzrostu; musimy oprzeć się na nowych silnych ramach zarządzania gospodarczego i wspierać korektę poprzez przyspieszenie polityk na rzecz stabilności i wzrostu gospodarczego”.

- **Niewielkie ożywienie w późniejszym okresie tego roku**

W ostatnim kwartale 2011 r. nastąpił spadek aktywności gospodarczej w UE i szacuje się, że miało to również miejsce w pierwszym kwartale roku 2012. Przewiduje się, że stopniowe ożywienie rozpocznie się w drugiej połowie tego roku i nabierze tempa w 2013 r. Oczekuje się jednak, że pozostanie ono ograniczone, ponieważ kilka czynników nadal zaważa na popycie krajowym. Wysiłki banków niezbędne do dalszej poprawy ich bilansów nadal będą przyczyniać się do zaostrzenia warunków udzielania kredytów, chociaż zapotrzebowanie na kredyty pozostaje na razie słabe. Spożycie prywatne będzie zahamowane przez wysokie bezrobocie, powolny wzrost płac i inflację, jak również wysokie zadłużenie gospodarstw domowych w wielu państwach członkowskich. Ponadto inwestycje sektora prywatnego w dalszym ciągu spadają, lecz w okresie objętym prognozą powinny skorzystać z oczekiwanego powrotu zaufania, niskich stóp

procentowych oraz stałego globalnego wzrostu produkcji. Oczekuje się, że pozytywny wkład eksportu netto będzie głównym motorem wzrostu PKB w 2012 r. Jednak przewiduje się, że począwszy od 2013 r. jego miejsce zajmie stopniowo umacniający się popyt krajowy. Prognozy te oparte są na założeniu, że zaufanie wzocni się na przestrzeni czasu, jako że problemy związane z kryzysem są skutecznie rozwiązywane, w tym poprzez zdecydowane wdrażanie uzgodnionych wspólnie działań politycznych.

Ogólnie rzecz biorąc, wizja roku 2012 przedstawiona w prognozie śródkresowej z lutego w dużej mierze się potwierdza. Roczny wzrost PKB w tym roku będzie zerowy (0,0 proc.) w UE i wyniesie -0,3 proc. w strefie euro. Dla roku 2013 przewidywana jest niewielka tendencja wzrostowa wynosząca 1,3 proc. w UE i 1 proc. w strefie euro. Mimo iż spowolnienie dotknęło wszystkie państwa członkowskie, oczekuje się utrzymania różnic wzrostu, z powodu różnych potrzeb jeśli chodzi o dostosowania strukturalne, koszty finansowania oraz stabilność finansów publicznych w długim okresie. Korekta nierównowagi bilansu płatniczego na szczeblu państw członkowskich jest w toku i oczekuje się, że będzie nadal prowadzona w okresie objętym prognozą.

W ślad za spowolnieniem działalności gospodarczej zatrudnienie spadnie o 0,2 proc. w UE (0,5 proc. w strefie euro) w roku 2012. W 2013 r. oczekiwany powrót wzrostu gospodarczego powinien doprowadzić do stopniowej poprawy sytuacji na rynkach pracy, co z kolei przyczyni się do bardziej trwałego ożywienia gospodarczego. Bezrobocie prawdopodobnie utrzyma się na wynoszącym 10,3 proc. poziomie w UE w okresie objętym prognozą i 11 proc. w strefie euro w 2013 r.

- **Poprawa finansów publicznych**

Niezależnie od spowolnienia gospodarczego w roku 2011 finanse publiczne w UE w tym samym roku poprawiły się znacznie. Ze względu na zdecydowaną już konsolidację budżetową w połączeniu ze stopniowym ożywieniem koniunktury, który ma nastąpić po okresie objętym prognozą, deficyty budżetowe powinny nadal maleć, zmniejszając się z poziomu 4,5 proc. PKB w UE (4,1 proc. w strefie euro) w 2011 r. do poziomu 3,6 proc. w UE (3,2 proc. w strefie euro) w 2012 r., osiągając następnie poziom 3,3 proc. (2,9 proc.) w 2013 r., przy czym utrzymają się duże różnice pomiędzy państwami członkowskimi. Jednakże założenie kontynuowania dotychczasowej polityki oznacza, że w prognozie na rok 2013 dla UE nie można uwzględnić prawie żadnej poprawy strukturalnej. Wzrost wskaźnika zadłużenia w relacji do PKB prawdopodobnie spowolnieje i osiągnie 87,2 proc. PKB w UE (92,6 proc. w strefie euro) w roku 2013.

Ceny energii i podwyżki podatków pośrednich były głównymi czynnikami stymulującymi inflację cen konsumpcyjnych w ostatnich kwartałach, podczas gdy spowolnienie gospodarcze ograniczało krajową presję cenową. Przewiduje się, że w okresie objętym prognozą inflacja zmniejszy się stopniowo i powróci do poziomu poniżej 1,8 proc. w 2013 r.

Podobnie jak w lutym ryzyko dotyczące wzrostu PKB nadal jest aktualne. Główne zagrożenie dla wzrostu wciąż stanowi pogłębienie kryzysu zadłużeniowego i efekt domina związany z problemami finansowymi państw oraz gwałtowny spadek dostępności kredytów. Inne znaczące ryzyko wiąże się z geopolityczną niepewnością, która mogłaby doprowadzić do wzrostu cen ropy naftowej. Jeżeli chodzi o potencjalne czynniki wspierające wzrost, szybszy powrót zaufania mógłby prowadzić do wcześniejszego i silniejszego ożywienia gospodarczego. Ponadto gospodarka światowa może okazać się bardziej dynamiczna niż to się obecnie zakłada.

Ryzyko dla prognozy inflacji jest zasadniczo zrównoważone.

Szczegółowe sprawozdanie jest dostępne na stronie internetowej:

http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2012_spring_forecast_en.htm

21. HANDEL - UE kwestionuje ograniczenia w przywozie do Argentyny

Na forum Światowej Organizacji Handlu w Genewie UE wszczęła spór z Argentyną w sprawie stosowanych przez nią ograniczeń w przywozie. Zgodnie z procedurą rozstrzygania sporów przez WTO Unia Europejska najpierw zwraca się do Argentyny o konsultacje, próbując doprowadzić do zniesienia tych środków, wywierających niekorzystny wpływ na handel i inwestycje UE. Ograniczenia te obejmują obowiązujący w Argentynie system pozwoleń na przywóz, w szczególności procedury ubiegania się o takie pozwolenie, jak też zobowiązanie przedsiębiorstw do zrównoważenia wywozu i przywozu. Rozpoczął się pierwszy etap procedury rozstrzygania sporów w ramach WTO. Jeżeli strony nie dojdą do porozumienia w ciągu 60 dni, UE może wystąpić o utworzenie panelu WTO, który rozstrzygnie, czy działania Argentyny są zgodne z prawem.

„Ograniczenia w przywozie do Argentyny naruszają zasady handlu międzynarodowego i muszą zostać zniesione. W konsekwencji tych środków przedsiębiorstwa UE ponoszą realne straty. Ograniczenia te wywierają niekorzystny wpływ na zatrudnienie i całą naszą gospodarkę”, powiedział unijny komisarz ds. handlu, **Karel De Gucht**. „Klimat

dla wymiany handlowej z Argentyną i inwestowania w tym państwie wyraźnie się pogarsza. W tej sytuacji nie mam innego wyboru, jak tylko zakwestionować protekcyjnistyczne zasady przywozu wprowadzone przez Argentynę, i dążyć do tego, by były przestrzegane zasady wolnego i uczciwego handlu.”.

UE ma poważne wątpliwości, co do wprowadzonych przez Argentynę środków w odniesieniu do przywozu. Są one niezgodne z zasadami WTO dotyczącymi przejrzystego, wolnego i uczciwego systemu handlowego. Są to następujące środki:

1. Wszystkie towary przywożone do Argentyny podlegają systemowi wstępnej rejestracji i wstępnego zatwierdzenia, zwanemu „*Declaración Jurada Anticipada de Importación*”. Od lutego 2012 r. wymóg wstępnego zatwierdzenia stosowany jest do przywozu wszystkich towarów.
2. W przypadku setek towarów wymagane jest także pozwolenie na przywóz. W ramach tych procedur przywóz jest systematycznie opóźniany lub odmawia się na niego zgody z nieprzejrzystych powodów. Na początku 2011 r. system pozwoleń obejmował ponad 600 rodzajów produktów, w tym maszyny elektryczne, części samochodowe i produkty chemiczne.
3. Argentyna wymaga od importerów, by równoważyli przywóz z wywozem, zwiększali zawartość lokalnych surowców w produktach wytwarzanych w Argentynie, bądź też rezygnowali z transferu zysków za granicę. Te niepisane wymogi są systematycznie egzekwowane w nieprzejrzysty sposób. Zgoda importera na zastosowanie się do nich jest najwyraźniej warunkiem uzyskania pozwolenia na przywóz ich towarów. Wskutek tych środków przywóz towarów jest opóźniany lub blokowany na granicy, co powoduje znaczne straty dla przemysłu w UE i na całym świecie.

Ograniczenia obowiązujące w 2011 r. objęły towary wywiezione w tym roku o wartości ok. 500 mln euro. Od 2012 r., ze względu na rozszerzenie środków na wszystkie produkty, ograniczeniami może być potencjalnie objęty cały wywóz z UE do Argentyny. W 2011 r. jego wartość wynosiła 8,3 mld euro. Dużo poważniejsze są długoterminowe skutki klimatu niesprzyjającego handlowi i inwestycjom.

W ciągu ostatnich lat UE i inni główni partnerzy handlowi na świecie wielokrotnie podnosili ten problem w rozmowach z Argentyną, jednak bezskutecznie.

- **Kontekst**

Fakty i liczby dotyczące wymiany handlowej

Handel towarami (bezpośrednio dotknięty ograniczeniami, będący przedmiotem sporu w WTO)

- wywóz towarów z UE do Argentyny w 2011 r.: 8,3 mld euro
- przywóz towarów z Argentyny do UE w 2011 r.: 10,7 mld euro

UE przywozi z Argentyny głównie produkty rolne (żywność i żywe zwierzęta, 53%), produkty chemiczne (16%) i surowce (14%), podczas gdy na wywóz z UE do Argentyny składają się w dużej mierze produkty przemysłowe, takie jak maszyny i urządzenia transportowe, np. samochody i części samochodowe (50%) oraz chemikalia (20%).

Obrót usługami komercyjnymi

- wywóz usług z UE do Argentyny w 2010 r.: 3 mld euro
- przywóz usług z Argentyny do UE w 2010 r.: 2,1 mld euro
- w obrocie usługami z Argentyną UE ma nadwyżkę w wysokości 0,9 mld euro.

Argentyna wprowadza ograniczenia w kolejnych sektorach. W związku z tym UE z uwagą przygląda się również sektorowi usług, aby ocenić, w jakim zakresie jest on objęty środkami ograniczającymi przywóz.

Kolejne etapy procedury rozstrzygnięcia sporów w WTO

Złożenie wniosku o przeprowadzenie konsultacji oznacza formalne wszczęcie sporu w rozumieniu procedury WTO. W ramach konsultacji UE i Argentyna mają możliwość omówienia sprawy i znalezienia zadowalającego rozwiązania bez potrzeby uciekania się do sporu sądowego.

Jeżeli strony nie dojdą do porozumienia w ciągu 60 dni, UE może wystąpić o utworzenie panelu WTO, który rozstrzygnie, czy środki wprowadzone przez Argentynę są zgodne z prawem.

• Dodatkowe informacje

[Stosunki handlowe UE z Argentyną](#)

[Statystyki dotyczące handlu UE z Argentyną](#)

22. AGENDA CYFROWA - Komisja przedkłada pierwsze sprawozdanie na temat stosowania dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych

Komisja Europejska przedłożyła w dniu 8 maja br. sprawozdanie dotyczące funkcjonowania dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych. Dyrektywa ta umożliwia swobodny obieg treści audiowizualnych i służy osiągnięciu ważnych celów leżących w interesie publicznym poprzez zakaz nawoływania do nienawiści, ochronę

małoletnich przed szkodliwymi dla nich treściami oraz promowanie europejskich utworów audiowizualnych.

W sprawozdaniu najwięcej miejsca poświęcono kwestii praktyk reklamowych oraz potrzebie pogłębienia refleksji nad zagadnieniami telewizji hybrydowej (skomunikowanej z internetem). W wyniku analizy Komisja zamierza:

- w drugiej połowie br. uruchomić konsultacje społeczne poświęcone telewizji hybrydowej;
- w 2013 r. zaktualizować swoje wytyczne dotyczące reklamy telewizyjnej.

„Sprawozdanie pokazuje, że dyrektywa spełnia swoje zadanie, ale nie możemy lekceważyć zmian wynikających z rozwoju technologii internetowych, w rodzaju telewizji hybrydowej” – stwierdziła wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej **Neelie Kroes**.

- **Wdrożenie dyrektywy**

25 państw członkowskich zgłosiło Komisji pełną transpozycję dyrektywy do swoich przepisów krajowych. Jedynie Polska i Belgia muszą jeszcze dokonać niezbędnych dostosowań w swoim ustawodawstwie.

- **Reklama**

Czas trwania spotów reklamowych i dotyczących telesprzedazy w programie telewizyjnym nie może przekraczać 12 minut na godzinę. W sprawozdaniu wskazano na fakt, że stosowanie tego przepisu doprowadziło do pojawienia się nowych formatów reklamowych. Nowe rodzaje reklam telewizyjnych wprowadzono na przykład w Hiszpanii, przy czym władze tego kraju nie traktowały ich jako spoty reklamowe w rozumieniu dyrektywy. Trybunał Sprawiedliwości UE uznał jednak, że te nowe formaty są również objęte definicją spotu reklamowego i muszą być uwzględniane przy obliczaniu dwunastominutowego udziału reklam w godzinie nadawanego programu.

W okresie, którego dotyczy sprawozdanie, Komisja monitorowała praktyki reklamowe w ośmiu państwach członkowskich. W szeregu państw członkowskich ograniczenie reklam do 12 minut w ciągu godziny programu jest regularnie naruszane. W związku z tym do tych państw członkowskich wysłane zostały pisma administracyjne i trwają dyskusje w tej kwestii. Komisja będzie w dalszym ciągu monitorować przestrzeganie przez państwa członkowskie przepisów dotyczących reklamy, a w razie potrzeby gotowa jest wszcząć postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego.

- **Napoje alkoholowe**

W monitorowanych państwach członkowskich reklama napojów alkoholowych stanowi między 0,8 proc. a 3 proc. ogółu reklam nadawanych w ramach świadczenia audiowizualnych usług medialnych, za podstawę obliczeń biorąc całkowitą liczbę spotów nadawanych w okresie objętym monitorowaniem. Nie stwierdzono w tym przypadku wyraźnych naruszeń.

Wdrażając wymogi dyrektywy dotyczące reklam napojów alkoholowych, 22 państwa członkowskie wprowadziły w tym zakresie nieco surowsze zasady w odniesieniu do nadających je kanałów, reklamowanych produktów lub czasu emisji.

- **Dzieci**

Zgodnie z przepisami dyrektywy, handlowy przekaz audiowizualny (reklama) nie może wyrządzać moralnej ani fizycznej szkody osobom małoletnim. Oznacza to, że nie może on: bezpośrednio nakłaniać osób małoletnich do kupna lub najmu produktu lub usługi, wykorzystując ich brak doświadczenia lub łatwowierność; bezpośrednio zachęcać osoby małoletnich, by przekonali rodziców lub osoby trzecie do kupna reklamowanych produktów lub usług; wykorzystywać szczególnego rodzaju zaufania, jakim osoby małoletnie darzą rodziców, nauczycieli lub inne osoby; bez uzasadnienia pokazywać osób małoletnich w niebezpiecznych sytuacjach.

Analiza treści 100 najczęściej nadawanych spotów reklamowych wykazała, że przepisy dyrektywy dotyczące ochrony osób małoletnich w odniesieniu do reklamy były rzadko naruszane. Podobnie jak w przypadku reklamy alkoholu, ze względu na precyzyjne sformułowanie stosownych przepisów odnotowano tylko nieliczne przypadki naruszenia dyrektywy. Wydaje się jednak, że w reklamie telewizyjnej często stosowane są techniki reklamowe ukierunkowane na osoby małoletnie.

Pięć państw członkowskich zakazuje nadawania reklam w programach dla dzieci. Cztery państwa członkowskie nałożyły częściowy zakaz lub inne ograniczenia dotyczące nadawania reklam w programach dla dzieci (w odniesieniu do czasu emisji lub określonych produktów), natomiast siedem państw członkowskich zabrania pokazywania logo sponsorów w programach dla dzieci¹¹.

¹¹ Zob. dokument Komitetu Kontaktowego:
http://ec.europa.eu/comm/avpolicym/reg/tvwf/contact_comm/index_en.htm.

- **Dyskryminacja**

W sprawozdaniu przeanalizowano również kwestie dyskryminacji ze względu na płeć i stereotypów związanych z płcią w 100 najczęściej nadawanych spotach reklamowych w ośmiu państwach członkowskich. Stereotypowe przedstawienia ról przypisywanych płciom stwierdzono w 21–36 proc. analizowanych reklam. Jednakże w niektórych państwach członkowskich szereg pozycji społecznych, zawodów lub produktów jest bardziej systematycznie kojarzony z określoną płcią. Jak podsumowano w sprawozdaniu, żaden z objętych analizą krajów nie okazał się odporny na tego rodzaju przedstawienia płci opierające się na stereotypach.

W związku z powyższym Komisja będzie kontynuować monitorowanie wdrożenia przepisów dotyczących reklamy przez państwa członkowskie i w 2013 r. zaktualizuje swój komunikat wyjaśniający w sprawie niektórych aspektów przepisów dotyczących reklamy telewizyjnej.

- **Telewizja hybrydowa**

Telewizja hybrydowa („Connected TV”, „Hybrid TV”) stanowi kolejny etap procesu określanego jako „konwergencja”, prowadzącego do stopienia internetu i telewizji. Wyposażenie tradycyjnych odbiorników telewizyjnych w moduły umożliwiające połączenie z internetem pozwala użytkownikom swobodnie wybierać pozycje z katalogu programów i korzystać z dodatkowych usług na żądanie, jak również z treści oferowanych w internecie.

Usługi telewizji hybrydowej są obecnie oferowane w Niemczech i we Włoszech, a wkrótce zostaną wprowadzone we Francji i w Zjednoczonym Królestwie. Choć liczne sprzedawane obecnie odbiorniki telewizyjne są już odpowiednio wyposażone, jedynie 20–30 proc. z nich jest faktycznie podłączonych do internetu. Na dzień dzisiejszy w europejskich gospodarstwach domowych podłączonych jest 47 mln skomunikowanych urządzeń, w tym odbiorników telewizji hybrydowej, konsol do gier, autonomicznych set-top boksów, odtwarzaczy Blu-ray oraz set-top boksów telewizji płatnej. W obliczu rosnącej liczby obywateli mających dostęp do szybkiego internetu oraz dalszego upowszechniania odpowiednich urządzeń i dostępnych treści można oczekiwać, że w ciągu najbliższych kilku lat telewizja hybrydowa będzie się rozwijać stosunkowo dynamicznie.

Aby zagwarantować europejskim obywatelom pełnię korzyści płynących z nowych usług oraz wysokiej jakości dostęp do utworów audiowizualnych za pomocą urządzeń

skomunikowanych, przy jednoczesnym zapewnieniu należytej ochrony, Komisja rozpocznie jeszcze przed końcem tego roku konsultacje społeczne w tej kwestii.

- **Kontekst**

Artykuł 33 dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych zobowiązuje Komisję do regularnego przedkładania Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdania dotyczącego stosowania tej dyrektywy. Pierwsze sprawozdanie obejmuje lata 2009-2010.

W pierwszej części sprawozdania omówiono kwestie związane z wdrożeniem dyrektywy, w tym skuteczność przepisów o charakterze jakościowym dotyczących reklamy w sektorze, w którym zarówno oferta reklamowa, jak i reakcja odbiorców na reklamę ulegają ciągłym zmianom.

W ocenie wskazano wprowadzić na możliwości ulepszeń, jednak nie osłabia to logiki interwencji za pomocą dyrektywy, lecz stanowi wezwanie do zastosowania bardziej skutecznych środków. Sprawozdanie stanowi tym samym jeden z elementów służących poszerzeniu zbioru obiektywnych informacji ułatwiających osiągnięcie tego celu.

Druga część sprawozdania zawiera analizę potencjalnego wpływu istotnych zmian technologicznych na ramy regulacyjne, w kontekście szybko postępującej konwergencji tradycyjnej radiofonii i telewizji oraz internetu.

- **Przydatne linki:**

Sprawozdanie dotyczące stosowania dyrektywy

http://ec.europa.eu/avpolicy/reg/tvwf/implementation/reports/index_en.htm

Strona poświęcona polityce dotyczącej sektora audiowizualnego i mediów

http://ec.europa.eu/avpolicy/index_en.htm

[Strona internetowa](#) poświęcona agendzie cyfrowej

23. AGENDA CYFROWA - Nowa strategia na rzecz bezpieczniejszego internetu i lepszych treści internetowych dla dzieci i nastolatków

Komisja Europejska przedstawiła w dniu 2 maja 2012 r. plan zapewnienia dzieciom umiejętności i narzędzi cyfrowych, dzięki którym będą mogły w bezpieczny sposób czerpać pełne korzyści ze świata cyfrowego. Internet nie został zaprojektowany z myślą o dzieciach, ale obecnie 75 proc. z nich korzysta z Internetu, w tym jedna trzecia za pomocą telefonów komórkowych. Nowa strategia ma na celu rozwój rynku

kreatywnych i edukacyjnych treści internetowych w ramach partnerstwa pomiędzy Komisją Europejską i państwami członkowskimi, operatorami telefonii komórkowej, producentami aparatów telefonicznych i dostawcami usług serwisów społecznościowych.

Wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej **Neelie Kroes** powiedziała: „Jestem za tym, aby każde dziecko miało dostęp do internetu. Dzieci potrzebują jednak prostych, przejrzystych i spójnych narzędzi internetowych oraz wiedzy i umiejętności potrzebnych do korzystania z tych narzędzi. Nasza inicjatywa skupia wszelkie zainteresowane strony, dzięki czemu dzieci będą miały szerszy dostęp do treści i usług internetowych wysokiej jakości oraz będą korzystać z większej ochrony; jest to potrzebne, aby chronić dzieci przed złymi doświadczeniami w środowisku online.”.

Wiceprzewodnicząca **Viviane Reding**, komisarz UE ds. sprawiedliwości, powiedziała: „Internet oferuje dzieciom i nastolatkom nowe możliwości wyrażania kreatywności i swobody wypowiedzi. Ponieważ internet powstał pierwotnie z myślą o dorosłych, a nie o dzieciach, musimy zapewnić tym ostatnim bezpieczeństwo w środowisku online. Nowa strategia Komisji przyczyni się do ochrony praw dzieci, w tym ochrony przed przemocą. Stanowi ona racjonalne podejście, które pomoże dostosować internet do potrzeb dzieci.”.

Komisarz UE do spraw wewnętrznych, **Cecilia Malmström**, stwierdziła: „Żyjemy w epoce cyfrowej a młodsze pokolenia są najbardziej aktywne w środowisku online. Tym młodym ludziom korzystanie z Internetu przychodzi ze szczególną łatwością, niemniej jednak pozostają oni narażeni na związane z nim zagrożenia. Naszym obowiązkiem jako rodziców jest zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom – w tym bezpieczeństwa w sieci. Musimy zacieśnić współpracę na szczeblu europejskim i międzynarodowym w celu zwalczania cyberprzestępczości, a zwłaszcza najbardziej odrażających przestępstw takich jak wykorzystywanie seksualne dzieci i rozpowszechnianie w Internecie materiałów zawierających takie treści”.

Ze względu na odmienne podejścia krajowe zakres praw i ochrony dzieci w internecie jest różny w poszczególnych państwach UE. Utrudnia to także przedsiębiorstwom wprowadzanie na ogólnounijny rynek usług i produktów, które są przyjazne dziecku. W celu przewyciężenia tych trudności Komisja przedstawiła szereg inicjatyw, które zostaną wdrożone za pomocą różnych środków, w tym samoregulacji branży, co powinno szybko zaowocować elastycznymi rozwiązaniami w tej dziedzinie. Współpraca w ramach forów takich jak koalicja na rzecz bezpieczeństwa dzieci w

internecie będzie miała zasadnicze znaczenie dla tego procesu. Działania skupiają się na czterech głównych celach:

- stymulowanie procesu tworzenia kreatywnych i edukacyjnych treści internetowych przeznaczonych dla dzieci oraz tworzenie platform zapewniających dostęp do treści odpowiednich dla wieku;
- intensyfikacja działań informacyjnych oraz nauczanie we wszystkich szkołach w UE zasad bezpieczeństwa w internecie, aby umożliwić dzieciom rozwój umiejętności cyfrowych i umiejętności korzystania z mediów oraz odpowiedzialności za samych siebie w środowisku online;
- stworzenia bezpiecznego środowiska dla dzieci, w ramach którego rodzice i dzieci otrzymają narzędzia niezbędne do zapewnienia ich ochrony w środowisku online, takie jak: łatwe w użyciu mechanizmy zgłaszania szkodliwych treści i zachowań; przejrzyste, domyślne ustawienia prywatności odpowiednie do wieku czy też przyjazne dla użytkownika narzędzia kontroli rodzicielskiej;
- zwalczanie materiałów online związanych z seksualnym wykorzystywaniem dzieci poprzez wspieranie badań w dziedzinie innowacyjnych rozwiązań technicznych na potrzeby dochodzeń policyjnych oraz stosowanie takich rozwiązań.

- **Kontekst**

Zapewnienie bezpieczeństwa dzieci w internecie jest jednym z głównych zobowiązań zawartych w Europejskiej agendzie cyfrowej.

Chociaż internet nie został stworzony z przeznaczeniem dla dzieci, to zaczynają one z niego korzystać w coraz młodszym wieku. 4 na 10 dzieci zgłasza, że zetknęło się w internecie z zagrożeniami takimi jak: zastraszanie, kontakt z wygenerowanymi przez użytkowników treściami promującymi anoreksję czy też samookaleczanie się lub nadużycia dotyczące ich danych osobowych. Oczekuje się, że jeszcze przed końcem 2015 r. aż 90 proc. stanowisk pracy we wszystkich sektorach będzie wymagało umiejętności informatycznych, jednak tylko 25 proc. młodych obywateli UE deklaruje podstawowe umiejętności internetowe na „wysokim” poziomie (czyli pozwalające im wykorzystywać internet np. do rozmów telefonicznych, tworzenia stron internetowych, wymiany plików P2P).

Zwrócenie uwagi na potrzeby dzieci otwiera wiele możliwości gospodarczych. Szacuje się, że wartość światowego rynku treści cyfrowych sięgnie w tym roku 113 mld euro. Wartość rynku mobilnych aplikacji wynosi 5 mld euro; zakłada się, że do 2015 r. wartość tego rynku wzrośnie do 27 mld euro, przy czym główną siłą napędową tego wzrostu są gry i ponad 5 mld urządzeń z dostępem do mobilnej sieci na całym świecie.

Z uwagi na rozpowszechnienie się tabletów, smartfonów oraz laptopów, bardzo często używanych przez dzieci, potencjał rynku kreatywnych i edukacyjnych interaktywnych treści internetowych zarówno dla małych dzieci, jak i nastolatków jest bardzo duży.

Inicjatywy nakreślone w strategii opierają się na aktualnie prowadzonych przez UE działaniach w tej dziedzinie. I tak na przykład przeznaczone dla dzieci, rodziców i nauczycieli, łatwe w użyciu mechanizmy zgłaszania szkodliwych treści i zachowań będą stanowić uzupełnienie telefonicznych numerów alarmowych do zgłaszania przypadków zaginięć dzieci rozpoczynających się od 116) i planowanej sieci krajowych platform zgłaszania przestępstw komputerowych europejskiego centrum ds. walki z cyberprzestępczością.

W grudniu 2011 r. powstała koalicja na rzecz bezpieczeństwa dzieci w internecie i określono jej plan prac na przyszły rok. Pierwszy przegląd prac koalicji odbędzie się latem tego roku. W lutym 2011 r. Komisja przedstawiła plan działania UE na rzecz wzmocnienia ochrony praw dziecka poprzez wprowadzenie w życie zasad określonych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Plan obejmuje szereg konkretnych działań, dzięki którym UE będzie miała swój wkład w strategię na rzecz dobra i bezpieczeństwa dzieci, włączając promowanie przyjaznego dziecku systemu wymiaru sprawiedliwości, lepsze informowanie dzieci o przysługujących im prawach oraz działania na rzecz bezpiecznego korzystania z internetu przez dzieci.

Przydatne linki

Pełny tekst komunikatu

http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/policy/index_en.htm

Bezpieczniejszy internet

http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/index_en.htm

Co nowego w UE

http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/policy/index_en.htm

[Strona internetowa strona](#) poświęcona agendzie cyfrowej

[Strona internetowa strona](#) komisarz Neelie Kroes

24. AGENDA CYFROWA - Nowe limity cen za transmisję danych w roamingu przyniosą gospodarstwom domowym oszczędności rzędu 200 euro rocznie, a przedsiębiorcom nawet ponad 1000 euro rocznie

Od 1 lipca 2012 r. unijne rozporządzenie w sprawie roamingu zostanie rozszerzone o limity cenowe dla pobierania danych, co oznacza znaczne oszczędności przy

korzystaniu z map, e-maila i portali społecznościowych podczas podróży. Dla typowego przedsiębiorcy podróżującego po UE oszczędności wyniosą ponad 1000 euro rocznie. Rodzina, która wybiera się na wakacje do innego kraju Unii będzie mogła zaoszczędzić co najmniej 200 euro. (W załączniku II przedstawiono konkretne przykłady).

Po uwzględnieniu rozmów, SMSów i transmisji danych, poprawione rozporządzenie w sprawie roamingu przyniesie konsumentom oszczędności wynoszące 75 proc. cen z 2007 r. w odniesieniu do usług w roamingu. W tym roku Europejczycy wydadzą na roaming ok. 5 mld euro, zaś w 2007 r. te same usługi kosztowałyby o 15 mld euro więcej.

Wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej **Neelie Kroes** powiedziała: „Wprowadzając limity cenowe dla pobierania danych stworzyliśmy rynek roamingu dla użytkowników smartfonów. Położyliśmy kres zawyżaniu stawek, z jakim zetknął się każdy korzystający z telefonu komórkowego za granicą. Cieszę się, że dzięki podejmowanym z roku na rok unijnym działaniom obywatele są w stanie zaoszczędzić coraz więcej pieniędzy.

Od 2014 r. wprowadzone zostanie stałe rozwiązanie kwestii roamingu, skuteczniejsze niż limity cenowe. Rynek zostanie otwarty na pełną konkurencję, co ułatwi wybór oddzielnego dostawcy roamingu. Po znalezieniu oferty lepszej, niż proponowana przez standardowego dostawcę, będzie można ją uruchomić w kilku prostych ruchach – w sposób zbliżony do wyboru sieci bezprzewodowej.”

W ostatnich latach konsumenci skorzystali z działań UE prowadzących do stworzenia „sieci bezpieczeństwa” w postaci limitów cenowych oraz ochrony przed niespodziewanie wysokimi rachunkami, a także z większej konkurencji zmuszającej rynek do dalszego obniżenia cen. Najnowsze propozycje Komisji przeszły drogę od projektu do jego wdrożenia w rekordowym czasie poniżej 1 roku.

- **Począwszy od lata 2012 r.: dużo tańsze pobieranie danych**

Od 2007 r. UE wprowadza limity cenowe dla rozmów telefonicznych i SMSów. Teraz systemem objęte zostanie pobieranie danych. Nowe limity cenowe, które zaczną obowiązywać 1 lipca 2012 r., są następujące:

- 29 eurocentów (plus VAT) za minutę połączenia wychodzącego
- 8 eurocentów (plus VAT) za minutę połączenia przychodzącego
- 9 eurocentów (plus VAT) za wysłanie wiadomości SMS

- 70 eurocentów (plus VAT) za megabajt (MB) w przypadku pobierania danych lub korzystania z internetu w czasie pobytu za granicą (przy zastosowaniu naliczania za każdy kilobajt).

W lipcu 2009 r. wielu operatorów naliczało ponad 4 euro za MB pobieranych danych. Teraz cena ta będzie sześciokrotnie niższa. Do 2014 r., w miarę dalszego obniżania cen, maksymalny koszt pobierania danych wyniesie 20 eurocentów (plus VAT) za MB, czyli o 90 proc. mniej, niż obecnie.

Operatorzy mogą oferować niższe stawki. Limit cenowy to stawka maksymalna, zaś konkurencja powinna przyczynić się do jej obniżenia.

- **Unikanie wysokich rachunków: lepsze poinformowanie przy podróżach poza UE**

Aby uniknąć przykrej niespodzianki, od 1 lipca 2012 r. osoby podróżujące poza UE będą otrzymywały ostrzeżenie w postaci wiadomości tekstowej, e-maila lub wyskakującego okienka, jeżeli kwota na ich rachunku należna za przesyłanie danych w roamingu będzie się zbliżała do 50 euro lub innego uprzednio ustalonego poziomu.

Konsumenci będą musieli potwierdzić, czy zgadzają się na przekroczenie tej kwoty, aby kontynuować przesyłanie danych w roamingu.

Jest to rozszerzenie systemu ostrzegającego obowiązującego obecnie w UE.

- **Od 2014 r.: konkurencja umożliwi tańszy roaming**

Od 1 lipca 2014 r. konsumenci będą mieli możliwość wybrania oddzielnej dostawcy roamingu, poprzez kontrakt lub wybór dostawcy na miejscu, w sposób zbliżony do wyboru sieci bezprzewodowej. Zachowają przy tym swój numer.

Operatorzy komórkowi w odwiedzanych krajach będą mieli motywację, aby, opierając się na niskich kosztach ich własnej sieci krajowej, oferować takie usługi po stawkach zbliżonych do stawek krajowych. Jako że przesyłanie danych jest coraz bardziej rozpowszechnione, a konsumenci chcą korzystać ze swoich urządzeń w każdym miejscu i o każdej porze, wielu podróżujących prawdopodobnie uzna, że to zbliżone do wyboru WiFi rozwiązanie jest bardzo korzystne. Doprowadzi to do obniżenia cen i zwiększenia zasięgu sieci.

Limity cenowe będą obowiązywać do 30 czerwca 2017 r., stanowiąc dodatkowe zabezpieczenie dla konsumentów.

- **Szerszy kontekst polityczny**

Rozporządzenie w sprawie roamingu stanowi część większego zagadnienia technologicznego. Jego zadaniem jest przede wszystkim zlikwidowanie niepotrzebnych ograniczeń wzrostu gospodarczego oraz umiejscowienie Europy w czołówce „rewolucji w zakresie danych”. Gdyby pobieranie danych było tańsze, wiele osób częściej używałoby smartfonów za granicą w celu skorzystania z opieki zdrowotnej czy usług bankowych, zrobienia zakupów, znalezienia drogi lub po prostu korzystania z portali społecznościowych.

Tani, szeroko dostępny internet to ważny, ale nie jedyny cel. Komisja Europejska podejmuje zatem również konkretne działania w następujących dziedzinach:

- ochrona danych
- wykorzystywanie chmur obliczeniowych
- e-identyfikacja
- przenoszenie numeru
- prawo do 12-miesięcznych abonamentów oraz
- obniżenie stawek za zakończenie połączeń w sieci komórkowej

Działania te mają na celu stworzenie kompletnego jednolitego rynku cyfrowego, na którym obowiązywałyby spójne przepisy, tak aby Europejczycy mogli korzystać z treści cyfrowych niezależnie od urzędnika i lokalizacji.

- **Dodatkowe informacje**

Strona internetowa Komisji Europejskiej poświęcona [roamingowi](#)

Załącznik I:

Obecne i nowe maksymalne stawki detaliczne (bez VAT)

	OBECNE	OD 1 LIPCA 2012 R.	OD 1 LIPCA 2013 R.	OD 1 LIPCA 2014 R.
Transmisja danych (za MB)	Brak	70 eurocentów	45 eurocentów	20 eurocentów
Połączenia głosowe wychodzące (za minutę)	35 eurocentów	29 eurocentów	24 eurocenty	19 eurocentów
Połączenia głosowe przychodzące (za minutę)	11 eurocentów	8 eurocentów	7 eurocentów	5 eurocentów
SMS (za jedną wiadomość tekstową)	11 eurocentów	9 eurocentów	8 eurocentów	6 eurocentów

Obecne i nowe maksymalne stawki hurtowe bez VAT (dotyczące cen naliczanych sobie wzajemnie przez operatorów)

	OBECNE	OD 1 LIPCA 2012 R.	OD 1 LIPCA 2013 R.	OD 1 LIPCA 2014 R.
Transmisja danych (za MB)	50 eurocentów	25 eurocentów	15 eurocentów	5 eurocentów
Połączenia głosowe (za minutę)	18 eurocentów	14 eurocentów	10 eurocentów	5 eurocentów
SMS (za jedną wiadomość tekstową)	4 eurocenty	3 eurocenty	2 eurocenty	2 eurocenty

Proponowane limity stawek mają służyć jedynie jako zabezpieczenie dla konsumentów, gdyż Komisja ma nadzieję, iż proponowane **środki strukturalne wspierające konkurencję przyczynią się do powstania ogólnoeuropejskich ofert i obniżenia cen znacznie poniżej progów ochronnych.**

Załącznik II:

Oszczędności uzyskane przy pobieraniu danych

Przykład 1

Czteruosobowa rodzina **belgijska** spędza tydzień wakacji we **Francji** lub **Włoszech** i korzysta ze smartfona:

	LATO 2009 R.	LATO 2012 R.	OSZCZĘDNOŚCI
1MB	Średnia cena +/- 5 euro z VAT	70 eurocentów (+ 21 % VAT)	
Sprawdzenie mapy 5 razy (1MB na mapę)	25 euro	4,2 euro	20,80 euro
Wejście na portale społecznościowe, codziennie przez pół godziny (+/- 5 MB dziennie, razem 35 MB)	175 euro	29,65 euro	145,35 euro
Wgranie 1 zdjęcia dziennie (+/- 2MB na zdjęcie)	70 euro	11,86 euro	58,14 euro
Wysłanie 1 e-maila dziennie ((+/- 20 KB na e-mail, razem 0,14 MB)	0,70 euro	0,12 euro	0,58 euro
Ogółem	270,70 euro	45,83 euro	224,87 euro

Przykład 2

Brytyjski przedsiębiorca podróżuje do **Francji** lub **Niemiec** 10 razy po 3 dni w ciągu roku i korzysta ze smartfona:

	LATO 2009 R.	LATO 2012 R.	OSZCZĘDNOŚCI
1MB	Średnia cena +/- 6 euro z VAT	70 eurocentów (+ 20 % VAT)	
Sprawdzenie mapy 3 razy na pobyt (1MB na mapę)	180 euro	25,20 euro	154,80 euro
Wejście na portale społecznościowe, codziennie przez pół godziny (+/- 5 MB)	900 euro	126 euro	774 euro
Wysłanie 10 e-maili dziennie (+/- 100 KB na e-mail, 1MB dziennie)	180 euro	25,20 euro	154,80 euro
Ogółem	1260 euro	176,40 euro	1083,60 euro

25. SPORT - EURO 2012: oświadczenie Androulli Vassiliou, europejskiej komisarz ds. sportu

„Podobnie jak miliony kibiców z niecierpliwością czekam na Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej EURO 2012, które odbędą się tego lata. Zobaczymy na nich zawodników należących do światowej czołówki, emocjonujące mecze i – mam nadzieję – mnóstwo goli.

W ostatnich dniach media poświęcają dużo uwagi ewentualnej obecności polityków na mistrzostwach, co jest związane z obawami dotyczącymi sytuacji politycznej na Ukrainie.

Podzielim te obawy, dlatego jako europejska komisarz ds. sportu zdecydowałam, że w tych okolicznościach moja obecność na meczach rozgrywanych na Ukrainie nie byłaby stosowna. Jest to również pogląd przewodniczącego i pozostałych członków Komisji Europejskiej.

W tym kontekście w pełni zgadzam się z zeszlotygodniowym oświadczeniem wysokiej przedstawiciel Unii Europejskiej do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, wiceprzewodniczącej Komisji dotyczącym sytuacji Julii Tymoszenko.

Jednocześnie uważam, że ważne jest, by prawdziwy duch sportu nie ucierpiał i by mistrzostwa EURO 2012 okazały się sukcesem.

Mam wielką nadzieję, że tak właśnie się stanie i że będę mogła pojawić się na jednym z meczów rozgrywanych w Polsce”.

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska¹²

¹² Na podstawie informacji Komisji Europejskiej.